

Pilietis Rolandas Paksas, Prezidentas pripažintas šiurkščiai pažeidęs Konstituciją ir nušalinamas iš Prezidento pareigų

Balsų skaičiavimo grupė įteikė balsavimo rezultatus apkaltos proceso pirmininkui Vytautui Greičiui, kuris paskelbė balsavimo rezultatų protokolus.

Seimo nariai balsavo dėl kiekvieno kaltinimo, kuriuo Respublikos Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką:

- suteikęs Lietuvos Respublikos pilietybę J. Borisovui už šio suteiktą finansinę ir kitokią svarią paramą. Balsavo: už - 86, prieš - 17. Išdalinta biuletenių - 115, rasta - 114, galiojančių - 103, negaliojančių - 13 biuletenių.

- sąmoningai leidęs J. Borisovui suprasti, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę. Balsavo: už - 86, prieš - 18. Išdalinta - 115, rasta - 114, galiojančių - 104, negaliojančių - 10 biuletenių.

- davęs nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui pasinaudojant tarnybine padėtimi siekti per teisėsaugos institucijas paveikti UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo Rolandui Paksui artimiems asmenims, taip pat darydamas įtaką UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo Rolandui Paksui artimiems asmenims. Balsavo: už - 89, prieš - 14. Išdalinta biuletenių - 115, rasta - 115, galiojančių - 103, negaliojančių - 12 biuletenių.

Paskelbęs išvada, kad pilietis Rolandas Paksas, Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją, apkaltos procesą Vytautas Greičius paskelbė baigtu.

Balsų skaičiavimo grupė buvo sudaryta iš visų frakcijų atstovų: Justinas Karosas (Socialdemokratų koalicijos frakcija), Gintautas Šivickas (Socialliberalų frakcija) Artūras Vazbys (Tėvynės sąjungos-konservatorių frakcija) Vladas Žalnierauskas (Liberaldemokratų frakcija), Klemensas Rimšelis (Liberalų ir centro frakcija), Viktoras Rinkevičius (Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcija), Stanislovas Buškevičius (Mišri Seimo narių grupė).

Vida Nacickaitė (2396203)

Cituojant Seimo ryšių su visuomene skyriaus pranešimus, prašom nurodyti šaltinį

2004 04 06

Naujienų agentūra ELTA

Apkalta baigėsi - Lietuva liko be prezidento

Seime baigėsi apkaltos procesas. Parlamentarai, balsavę už tris kaltinimus prezidentui, nusprendė, kad Rolandas Paksas yra kaltas dėl šiurkštaus Konstitucijos pažeidimo. Oficialiai paskelbta, kad už du pirmus kaltinimus balsavo 86, už trečią - 89 Seimo nariai.

Prezidentui Rolandui Paksui per apkaltą Seime buvo pateikti trys kaltinimai. Jie visiškai atitiko Konstitucinio Teismo išvadoje suformuluotus R. Pakso konkrečius veiksmus, pripažintus šiurkščiais Konstitucijos pažeidimais.

1 kaltinimas. Prezidentas R. Paksas, 2003 m. balandžio 11 d. neteisėtai suteikęs Jurijui Borisovui Lietuvos Respublikos pilietybę už šio suteiktą finansinę ir kitokią svarią paramą, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką. Todėl prezidentas R. Paksas šalintinas iš užimamų pareigų.

2 kaltinimas. Prezidentas R. Paksas, sąmoningai leisdamas J. Borisovui suprasti, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką. Todėl prezidentas R. Paksas šalintinas iš užimamų pareigų.

3 kaltinimas. Prezidentas R. Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus, naudodamasis savo statusu duodamas nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui, pasinaudojant tarnybine padėtimi, siekti per teisėsaugos institucijas paveikti UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo R. Paksui artimiems asmenims, taip pat R. Paksas, 2003 m. siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų

turtinius interesus ir naudodamasis savo statusu, darydamas įtaką UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo R. Paksui artimiems asmenims, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką. Todėl prezidentas R. Paksas šalintinas iš užimamų pareigų.

Pirmininkaujantis Vytautas Greičius paskelbė nutarimą, kad pilietis R. Paksas, Respublikos prezidentas, už šiurkščius Konstitucijos pažeidimus nuo šios dienos (balandžio 6) Seimo sprendimu pašalintas iš Lietuvos respublikos prezidento pareigų. Pirmininkaujantis paskelbė, kad apkaltos procesas baigtas.

2004 04 06

Naujienų portalas OMNI

Prezidentas R.Paksas yra nušalintas nuo pareigų

13 mėnesių ir 11 dienų trukusį Rolando Pakso prezidentavimą antradienį nutraukė Seimas. Dauguma parlamentarų antradienį balsuodami patvirtino visus tris Prezidentui R. Paksui keltus kaltinimus šiurkščiai pažeidus Konstituciją ir sulaužius duotą priesaiką. Balsavimo rezultatus per apkaltos posėdį paskelbė posėdžiui pirmininkaujantis Vytautas Greičius. Jis čia pat perskaitė ir protokolą, kuriuo paskelbė, jog: "Nuo 2004 m. balandžio 6 d. Seimo sprendimu R. Paksas pašalintas iš Prezidento pareigų". Nuo šio protokolo paskelbimo akimirkos R. Paksas neteko Prezidento posto. Už pirmąjį kaltinimą, kad Prezidentas R. Paksas neteisėtai kaip atlygį suteikė Lietuvos pilietybę Jurijui Borisovui, pripažindami, kad už tai R. Paksas turi būti pašalintas iš pareigų, balsavo 86 Seimo nariai, prieš balsavo 17 parlamentarų. Iš viso šiuo atveju buvo išduota 115 balsavimo biuletenių, iš jų urnoje buvo rasta 114 biuletenių. Iš jų galiojantys - 103, negaliojančių - 11. Už antrąjį kaltinimą, kad Prezidentas R. Paksas sąmoningai leido suprasti J. Borisovui, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę, pripažindami, kad už tai R. Paksas turi būti pašalintas iš pareigų, balsavo 86 Seimo nariai, prieš balsavo 18 parlamentarų. Iš viso šiuo atveju buvo išduota 115 biuletenių, rasta 114, iš jų galiojančių - 104, negaliojančių - 10. Už trečiąjį kaltinimą, kad Prezidentas R. Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus, naudodamasis savo statusu, davė nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui paveikti bei pats darė įtaką "Žemaitijos kelių" vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo sau artimiems asmenims, pripažindami, kad ir už tai R. Paksas turi būti pašalintas iš pareigų, balsavo 89 Seimo nariai, prieš balsavo 14 parlamentarų. Iš viso šiuo atveju buvo išduota 115 biuletenių, urnoje rasta taip pat 115, iš jų galiojantys - 103 biuleteniai, negaliojančių - 12. Taigi iš viso balsavime dalyvavo 115 parlamentarų iš Seime esančių 137 narių. Dalis parlamentarų, daugiausia liberaldemokratai, balsavime nedalyvavo, taip išreiškdami nepritarimą Seime vykusiam apkaltos Prezidentui procesui. R. Paksas būtų atstatydyntas ir tuo atveju, jei bent vienas iš trijų kaltinimų būtų patvirtintas ir jei bent už vieną balsuotų ne mažiau nei 85 parlamentarai. R. Paksas buvo pašalintas per pirmąjį Europoje apkaltos Prezidentui procesą. Tai trečiasis kartas beveik 48-erių metų politiko karjereje, kai jis priverstas palikti postą - šiuo atveju patį aukščiausią Lietuvos valdžios postą. Antradienį 16 valandą 22 minutės Seimui paskelbus oficialius balsavimo rezultatus dėl Prezidento Rolando Pakso atstatydinimo, buvo nuleista Prezidento R. Pakso vėliava, plazdėjusi virš Prezidentūros rūmų nuo 2003 metų vasario 26 d., t.y., nuo R. Pakso inauguracijos dienos. Tačiau be vėliavos Prezidentūros rūmai bus neilgai. Prezidento vėliava bus pakelta tuoj pat, kai Seimas priims sprendimą dėl laikinojo Prezidento. Pagal Lietuvos Konstituciją atstatydinus Prezidentą jo pareigas laikinai iki naujo valstybės vadovo išrinkimo eina Seimo Pirmininkas.

2004 04 06

Naujienų agentūra ELTA

Prezidentas nušalintas tik per plauką

Saulė Pauliuvienė

Vakar Seimas po ilgiau kaip 5 mėnesius trukusio politinio skandalo padėjo tašką - vos kelių balsų persvara nušalino prezidentą Rolandą Paksą. Balsavimo rezultatai sukiršino valdančiąją Seimo daugumą. Vakar ryte prezidento Rolando Pakso apkaltos proceso finalas prasidėjo neramiai. Iki pat balsavimo dėl prezidento nušalinimo rezultatų paskelbimo nebuvo aišku, ar tam užteks parlamentarų balsų. Jau pasibaigus balsavimui kai kurie liberalcentristai ir konservatoriai, prieš tai tikinę, esą už Pakso nušalinimą balsuos 100-115 Seimo narių, prabilo apie proceso metu patirtą moralinį spaudimą. "Spaudimas buvo didžiulis", - teigė liberalcentristas Gintaras Steponavičius. Nors šalies vadovas Paksas žadėjo atvykti į Seimą ir tarti paskutinį žodį prieš parlamentarams balsuojant, tikslus jo atvykimo laikas nebuvo žinomas. Po parlamento rūmus vaikščiojo keli prezidento patarėjai, tikinę, esą apkaltos rezultatas gali būti ir palankus Paksui. Apkaltos posėdyje buvo išklaustyti pirmadienį nespėję pasisakyti Pakso advokatai. Po jų kalbos gynėjai ir kaltintojai pasikeitė replikomis, kurioms dar nepasibaigus į parlamentą paskutinį kartą atvyko prezidentas. Paksas į posėdžių salę įėjo pro šonines duris. Daugelis parlamentarų jo nė nepastebėjo. Pirmą kartą šalies istorijoje prezidentas nebuvo sutiktas pagarbiai atsistojant. "Jis atvyko į savo teismą", - replikavo parlamentarai. Tuo metu prezidento advokatas Rimas Andrikis tikino, kad kaltinimų šalies vadovui tyrimas parlamente pažeidė jo teisę į gynybą, o nemotyvuoti kaltinimai - nekaltumo prezumpciją. Po gynėjų ir kaltintojų replikų kalbėjo prezidentas, savo kalbą pirmą kartą per skandalą skyręs ne Lietuvos žmonėms, o Seimui. Paksas neigė jam mestus kaltinimus ir kreipėsi į Seimo narių, atstovaujančių tautą, sąžinę. Jam baigus kalbėti pasigirdo proprezidentinių liberaldemokratų ir kai kurių socialdemokratų plojimai. Po emocingos baigiamosios šalies vadovo kalbos apkaltos posėdžio pirmininkas Aukščiausiojo Teismo vadovas Vytautas Greičius paskelbė slaptą balsavimą. Liberaldemokratų frakcija balsuoti atsisakė. Laukdami eilėje prie parlamento fojė pastatytų balsavimo kabinų Seimo nariai dalijosi išpuodžiais apie prezidento, jo gynėjų ir kaltintojų kalbas. Parlamentarai vieningai tvirtino, kad kaltintojų kalbos buvo neįtaigios, nors ir pagrįstos teisiniais argumentais, o kai kurių šalies vadovo advokatų kalbas vertino palankiai. Daugiausia komentarų sulaukė Pakso kalba. "Gaila, kad jis taip ilgai tęsė, galėjo savo nuomonę išdėstyti ir anksčiau", - sakė socialdemokratas Alfonsas Macaitis. Jo bendrapartietis ministras Zigmantas Balčytis teigė, kad "Seimo narių nuomonė yra suformuota ir prezidento kalba jos nekeičia. Tai normalus atsiprašymas, daug jų esame girdėję", - sakė susisiekimo ministras. Tėvynės sąjungos garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis teigė kalboje neišgirdęs nieko naujo. "Ta pati stilistika, tas pats sąvokų klastojimas. Priesaikos sulaužymas ir Konstitucijos pažeidimas nėra klaida. Vaikams kalbama tokiais žodžiais", - sakė konservatorius. Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas sakė, kad prezidentas pasakė daug tiesos. "Nebeliko kaltinimo sąmokslais, nebeliko įtarinėjimų, tiesiog nuoširdžiai pasakė, kad padarė klaidų ir dėl jų yra kaltas", sakė Paulauskas. Pasibaigus balsavimui posėdžio pirmininkas du kartus buvo priverstas skelbti papildomas pertraukas, nes balsų skaičiavimo komisijoje buvo kilę nesklaidumų. Liberaldemokratas Vladas Žalnerauskas pareiškė, kad balsavimo biuleteniai buvo suklastoti. Teigiama, kad buvo siūlančių rengti pakartotinį balsavimą. Posėdžių salėje sėdėjusi prezidento patarėja Vitalė Vinickienė emociškai reagavo į pasklidusią neoficialią informaciją, kad bent pagal vieną iš trijų kaltinimų prezidentas jau neteko posto. Ji teigė iš savo aplinkos sužinojusi, kad greičiausiai "teks perbalsuoti", tačiau liberaldemokratui Valdemarui Tomaševskiui patikinus, kad prezidentas pralaimėjo, tyliai paliko salę. Išgirdęs pirmuosius rezultatus į savo sekretoriatą užsuko ir Seimo vadovas. "Mažoka balsų, mažoka", - išsprūdo Paulauskui, tačiau pamatęs žurnalistus susitvardė. Socialdemokratų frakcijos nariai Seime sėdėjo tyliai. Socioliberalai neslėpė savo priešiško valdančiosios parlamento koalicijos partnerių atžvilgiu. Teigiama, kad būtent dalis socialdemokratų prisidėjo prie menkos balsų persvaros. Liberalcentristai tiesiai siūlė "padėkoti socdemams, nes pusė jų frakcijos nuėjo į šoną". Seimo kuluaruose, paskelbus balsavimo rezultatus, pasigirdo svarstymų, kad socdemų ir soclibų

vienybė buvo išbandyta "jau paskutinį kartą". Nors prezidentą nušalinti pavyko tik kelių balsų persvara, Seimo opozicija džiūgavo, esą "Seimas parodė turįs stuburą ir atlaikė spaudimą", o valdančioji dauguma neslėpė nusivylimo. "Artimiausiu metu reikės daug ką išsiaiškinti. Ypač su partneriais", - LŽ sakė įtakingas socialliberalas, nenorėjęs minėti pavardės.

2004 04 07

Lietuvos žinios

Atsistatydinimą nulėmė keturi balsai

Vakar Seimas atstatydino prezidentą Rolandą Paksą. Parlamentarai, balsuodami dėl trijų valstybės vadovui suformuluotų kaltinimų, apsisprendė jį nušalinti vos kelių balsų persvara. Iš viso balsavime dalyvavo 115 iš Seime esančių 137 narių. Prezidentas būtų buvęs atstatydintas ir tuo atveju, jei bent vienas iš trijų kaltinimų būtų buvęs patvirtintas ir jei bent už vieną būtų balsavę ne mažiau nei 85 parlamentarai. 1 kaltinimas. Prezidentas Paksas, 2003 metų balandžio 11 dieną neteisėtai suteikęs Jurijui Borisovui Lietuvos Respublikos pilietybę už šio suteiktą finansinę ir kitokią svarią paramą, šturkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką. Už šį kaltinimą balsavo 86 Seimo nariai, prieš - 17. Galiojantys buvo 103 biuleteniai, negaliojantys - 11, vieno balsadėžėje nerasta.

2 kaltinimas. Prezidentas Paksas, sąmoningai leisdamas Borisovui suprasti, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę, šturkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką. Už šį kaltinimą balsavo 86 Seimo nariai, prieš - 18. Galiojantys buvo 104 biuleteniai, negaliojantys - 10, vieno urnoje nerasta.

3 kaltinimas. Prezidentas Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turinius interesus ir naudodamasis savo statusu, darė įtaką bendrovės "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo Paksui artimiems asmenims ir taip šturkščiai pažeidė Konstituciją bei sulaužė priesaiką. Už šį kaltinimą balsavo 89 Seimo nariai, prieš - 14. Galiojantys buvo 103 biuleteniai, negaliojantys - 12.

2004 04 07

Lietuvos žinios

Prezidentas nušalintas minimalia persvara

Agnė Račkauskaitė

Penkis mėnesius trukusią kovą prieš prezidentą Rolandą Paksą Seimas laimėjo minimalia balsų persvara. Parlamentas vakar pritarė visiems trims R.Paksui pateiktiems kaltinimams. Apkaltos procesui pirmininkavusiam Aukščiausiojo Teismo pirmininkui Vytautui Greičiui perskaičius balsavimo protokolą, R.Paksas 16.24 val. oficialiai neteko valstybės vadovo pareigų.

Balsavimas užtruks

Slaptas balsavimas dėl trijų kaltinimų šalies vadovui prasidėjo 14.05 val. Tačiau tam skirtų 40 minučių neužteko. Balsus skaičiuoti pradėta tik po 15 val. Paaiškėjo, kad dėl pirmojo kaltinimo R.Paksui biuletenius į urną įmetė 114 Seimo narių, tačiau tik 103 iš jų buvo galiojantys. Už šį kaltinimą pasisakė 86 parlamentarai. Dėl antrojo kaltinimo balsavimo biuletenius į urną įmetė 114 Seimo narių, iš jų 104 pripažinti galiojančiais. Už šį kaltinimą balsavo taip pat 86 Seimo nariai. Dėl trečiojo kaltinimo balsavimo biuletenius užpildė 115 Seimo narių, tačiau iš jų galiojančiais pripažinti 103 biuleteniai. Už šį kaltinimą balsavo daugiausia - 89 parlamentarai. Tam, kad R.Pakso apkalta būtų laikoma įvykusia, nors vienam iš kaltinimų turėjo pritarti 3/5 Seimo narių, arba 85 parlamentarai. Beje, Seime iš ryto norėta atskirai balsuoti dėl kiekvieno kaltinimo ir paeiliui skelbti balsavimo rezultatus. Tokiam sumanymui, neoficialiomis žiniomis, pasipriešino socialdemokratai. Apkaltos rezultatai Seimo posėdžių salėje sutikti santūriai, tik liberalcenfristai salę paliekant V.Greičiui buvo atsistoję. Dauguma parlamentarų dar prieš paskelbiant balsavimo protokolą buvo susižinoję balsavimo

rezultatus ir aktyviai juos aptarinėjo. Kai kurie socialdemokratai juokaudami žadėjo skambinti konservatoriams ir pranešti, neva apkalta dėl kelių balsų trūkumo neįvyko.

Išsirikiavo į eilę

Slaptas balsavimas vyko Seimo I rūmų fojė. Čia pastatytos balsavimo kabinos, balsavimo urna. Norintys balsuoti parlamentarai išsirikiavo į ilgą lėtai judančią eilę. Priėję prie balsavimo komisijos jie turėjo pasirašyti ir gaudavo trijų skirtingų spalvų biuletenius, kuriuos turėjo užpildyti. Pirmoji savo balsą vakar atidavė Seimo Socialliberalų frakcijos narė Nijolė Steiblienė, o paskutinis - socialdemokratas Algimantas Salamakinas. Baigę darbą savo balsus atidavė ir balsavimo komisijos nariai. Balsavime vakar apskritai nedalyvavo liberaldemokratai, dauguma Seimo Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungai priklausančių parlamentarų, taip pat Seimo radikalai. Iš socialdemokratų vienintelis savo balso neatidavė Jurgis Utovka. "Respublikai" jis teigė nenorįs veltis į šiuos dalykus. Tuo tarpu Seimo Socialliberalų frakcijai priklausantis Egidijus Klumbys, gavęs balsavimo biuletenius, kažkur išėjo. Po keliolikos minučių Seimo narys grįžo ne tik su užpildytais biuleteniais, bet ir su jų kopijomis. "Jūs užpildžiau, padėjau parašus, nufilmavau ir padariau kopijas, kad turėčiau ką parodyti rinkėjams", - "Respublikai" aiškino E.Klumbys. Kelių Seimo frakcijų darbuotojai žymėjo balsavusius parlamentarų ir ragino dar nebalsavusius kolegas greičiau stotis į eilę ir atiduoti savo balsą.

Įtartini biuleteniai

Beje, Seime oficialiai paskelbus balsavimo rezultatus liberaldemokratas Vladas Žalnerauskas pareiškė, kad negaliojančių biuletenių, jo nuomone, turėtų būti daugiau. Pasak jo, negaliojančiais turėjo būti pripažinti biuleteniai, kurie buvo specialiai pažymėti. Raštu išdėstyta V.Žalnerausko pozicija pridėta prie balsavimo protokolo. Vėliau "Respublikai" jis sakė ant biuletenio matęs į "r" raidę panašų simbolį, pabraukimų tekste. Jis negalėjo pasakyti, kiek tokių biuletenių matė, tačiau užtikrino, kad jų buvo dėl visų trijų kaltinimų. Liberaldemokrato teigimu, kai kurie Seimo nariai galėjo specialiai pažymėti biuletenius, kad įrodytų savo lojalumą partijai.

Kaltę vertė socdemams

Pasibaigus balsavimui dauguma politikų neslėpė nuostabos, kad apkalta R.Paksui pavyko tokiu nedideliu skirtumu. Anksčiau prognozuota, kad už prezidento nušalinimą balsuos apie 100 parlamentarų. "Tai socialdemokratų problema", - konstatavo Seimo vicepirmininkas liberalcentristas Gintaras Steponavičius. Dėl laimėtos apkaltos besidžiaugiantiems kolegoms sarkastišką repliką prieš paskelbiant balsavimo rezultatus metė ir socialdemokratas Česlovas Juršėnas. "Kai kurie laimėjo, kai kurie - ne", - konstatavo vienas socialdemokratų lyderių. Pasibaigus posėdžiui neoficialiai kalbinami socialdemokratai pripažino, kad tikėjosi surinkti daugiau balsų už kaltinimus prezidentui. Dar vakar ryte į frakcijos posėdį susirinkę socialdemokratai buvo raginami atiduoti balsus už apkaltą R.Paksui, pagalvoti apie galimą Lietuvos izoliaciją, jei apkalta nepavyktų. Nenorėję savo pavardžių sakyti socdemai tikino, kad partijoje nebus aiškinamasi, kurie kolegos sugadino biuletenius arba balsavo "prieš". Tačiau, anot jų, trintis dėl to kurį laiką bus jaučiama. Kita vertus, socdemai tikino, kad vienas kitas "išdavikas" galėjo pasitaikyti ir tarp socialliberalų ar liberalcentristų.

Balsavime nedalyvavę Seimo nariai:

Dailis Barakauskas

Jonas Čiulevičius

Gintaras Didžiokas

Petras Gražulis

Vytautas Lapenas

Jonas Lionginas

Eugenijus Maldeikis

Algimantas Matulevičius

Gabrielius Janas Mincevičius

Rolandas Pavilionis
 Aleksanderis Poplavskis
 Kazimiera Prunskienė
 Eimundas Savickas
 Kęstutis Skamarakas
 Egidijus Skarbalius
 Vytautas Šustauskas
 Valdemaras Tomaševskis
 Jurgis Utovka
 Julius Veselka
 Pranas Vilkas
 Vladas Žalnerauskas
 Henrikas Žukauskas

Balsavimo rezultatai

<p>1 kaltinimas. Prezidentas Rolandas Paksas 2003 m. balandžio 11 d. dekretu Nr. 40 neteisėtai suteikdamas Jurijui Borisovui Lietuvos Respublikos pilietybę už šio suteiktą finansinę ir kitokią svarią paramą šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką, todėl Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas šalintinas iš užimamų pareigų.</p>	<p>Už -86 Prieš- 17</p>
<p>2 kaltinimas. Prezidentas Rolandas Paksas, sąmoningai leisdamas Jurijui Borisovui suprasti, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę, šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką, todėl Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas šalintinas iš užimamų pareigų.</p>	<p>Už -86 Prieš -18</p>
<p>3 kaltinimas. Prezidentas Rolandas Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimu privačiu asmenų turtinius interesus, naudodamasis savo statusu, duodamas nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui pasinaudojant tarnybine padėtimi siekti per teisėsaugos institucijas paveikti UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo Rolandui Paksui artimiems asmenims, taip pat Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas 2003 metais, siekdamas įgyvendinti jam artimu privačių asmenų turtinius interesus.</p>	<p>Už -89 Prieš- 14</p>

2004 04 07

Respublika

R.Pakso apkaltą išgelbėjo tik charakiris

Seimas vakar nušalino Rolandą Paksą nuo valstybės vadovo pareigų. Tačiau apkaltos iniciatoriai, tikėjęsi bent 100 šalininkų, rezultatais nebuvo patenkinti

Danguolė Kavolėlytė

Minimali persvara

Iš balsavimui pateiktu trijų kaltinimų - dėl Jurijui Borisovui išimties tvarka suteiktos pilietybės, dėl to, kad sąmoningai leido J.Borisovui suprasti apie vykdomą tyrimą ir jo pokalbių klausymąsi, bei dėl to, kad siekė paveikti "Žemaitijos kelių" akcininkų sprendimus, - du pirmuosius apkaltos šalininkai laimėjo vos per plauką. Du pirmieji gavo po 86 balsus, ir tik už trečiąjį balsavo 89 seimūnai. R.Paksas balsuojant dėl apkaltos nedalyvavo. Laikinoju prezidentu paskirtas Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, p laikinoju Seimo pirmininku - Česlovas Juršėnas.

Pagarbos - nė kvapo

Vidurdienį į Seimą atvykusį prezidentą lydėjo patarėjai Jūratė Overlingienė ir Edmundas Ganusauskas. Patarėjai Alvydas Medalinskas ir Vitalė Vinickienė Seime buvo nuo posėdžio pradžios. Pastaroji į posėdžių salę buvo įleista tik įsikišus Rolandui Pavilioniu. Seimo kancleris Arvydas Kregždė "Vakaro žinioms" teigė dėl patarėjų specialaus nurodymo neturėjęs, tačiau jie į salę neįleisti pagal Seimo Statutą. "Vakaro žinių" duomenimis, neradę kaip V.Vinickienė užtarėjų, prezidento komandos nariai Liutauras Ulevičius ir Julius Brūklys liko už durų. Vos atvykus R.Paksui ir jo palydai, į prezidentui skirtą kambarį buvo nunešti 5 puodukai kavos, pasisveikinti ten užsuko A.Paulauskas. Į posėdžių salę prezidentas įėjo pro šonines duris, niekas apie jo įėjimą nepaskelbė, niekas neatsistojo. Proceso dalyviams baigus apsikeisti replikomis, R.Paksas pasakė savo baigiamąją kalbą ir tiesiai iš tribūnos išėjo pro duris. Jo paskutinius žodžius šalininkai palydėjo plojimais.

Liberalcentristai svaigo

Per posėdžio pertrauką, kai oficialus rezultatai dar buvo nežinomi, neoficialias žinias iš balsų skaičiavimo komisijos į Seimo fojė pirmieji atnešdavo liberalcentristai. "Ar žinote? 86, 86 ir 89", - triumfuodamas pribėgo prie žurnalistų Gintaras Steponavičius. Priminus, kad 100 balsu, kaip buvo prognozavę, apkaltos šalininkai negavo, G.Steponavičius nesutriko. "Socdemų problema. Pusė jų frakcijos varė į šoną", - sakė jis. Suskaičiavus biuletenius paaiškėjo, jog apskritai nebalsavo 22 iš salėje buvusių parlamentarų, t.y. bent septyniais daugiau negu yra libdemų frakcijoje. Pastarieji iš karto oficialiai pareiškė nebalsuosią.

Pažymėti biuleteniai

Po balsavimo, jau patvirtinus rezultatus, balsų skaičiavimo komisijos narys libdemas Vladas Žalnerauskas pareiškė, kad kiekviename balsavime po du biuletenius buvo suklastota. Jo aiškinimu, biuleteniai buvo pažymėti, kadangi frakcijų vadovai spaudė, kaip balsuoti, o seimūnai, norėdami įrodyti lojalumą, pažymėjo savo biuletenius. "Vakaro žinių" duomenimis, vienas seimūnas savo biuletenius pažymėjo raide "r", o kitas - pabraukė datą: balandžio 6 d. V.Žalnerauskas siūlė tuos biuletenius laikyti negaliojančiais, tačiau jie jau buvo patvirtinti, ir libdemo "atskiroji" nuomonė niekam nerūpėjo.

A.Paulauskas ieškos išdavikų

A.Paulauskas, sužinojęs tuomet dar preliminarius rezultatus, atrodė šiek tiek sutrikęs. "Dabar aišku, kodėl R.Paksas iki paskutinės minutės neatsistatydino. Matyt, dar tikėjosi laimėti. Tačiau pats sau pasidarė charakterį,- įvertino R.Pakso sumanymą skirti J.Borisovą patarėju A.Paulauskas. Nors apkalta laimėta kad ir nedidele balsų persvara, A.Paulauskas užsiminė norįs žinoti, kaip balsavo jo partiečiai, ir galbūt netgi pamėginti išsiaiškinti. "Norėčiau žinoti, kuo galima pasitikėti", - sakė jis. Tuo tarpu socdemai, kuriuos į visi įtarė "varius į šoną", teigė per daug nesijaudinantys. Frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė "Vakaro žinioms" sakė, jog "jokio spaudimo, kaip balsuoti, tikrai nebuvo" Aloyzas Sakalas, paprašytas. Įvertinti kitų seimūnų nuomonę, jog pusė socdemų frakcijos jų nepalaikė, tvirtino, jog balsavimas buvo slaptas, tad tokie kaltinimai nepagrįsti.

2004 04 07

Vakaro žinios

Paksas Seime teisinosi ir puolė

Kalbėdamas Seime prezidentas Rolandas Paksas apkaltą jam pavadino ne tik savo asmenine drama ar tragedija, bet ir rimtu išmėginimu visai valstybei, atmetė pateiktus kaltinimus ir pabrėžė savo veiksmais nepadaręs žalos valstybei. Vakar prezidentas Rolandas Paksas tarė baigiamąjį žodį apkaltos procese Seime. Po šio žodžio Seimo nariai slapta balsavo dėl jo atstatydinimo. "Apkaltos procesas yra ne tik mano asmeninė drama ar tragedija, bet ir labai rimtas išbandymas valstybei, jos institucijoms ir visai Lietuvos teisės sistemai. Tai, be abejo, ir kai kurių politikų bei pareigūnų padorumo, sąžiningumo, moralumo egzaminas, kurį įvertinti teks istorijai", - sakė Paksas, kreipdamasis į parlamentarus. Prezidentas savo baigiamajame

žodyje ne tik atmetė visus tris jam skirtus kaltinimus, Konstitucinio Teismo pripažintus šiurkščiais Konstitucijos pažeidimais bei priesaikos sulaužymu, bet ir perėjo į kontrpuolimą, pažėrė žinių apie savo oponentus. "Dėl pilietybės Jurijui Borisovui. Iš esmės esu kaltinamas dėl to, kad vadovaudamasis galiojančiais įstatymais ėjau buvusių prezidentų pramintu taku", - teigė Paksas. Jis pranešė, kad jo pirmtakai prezidentai Algirdas Brazauskas ir Valdas Adamkus išimties tvarka pilietybę suteikė 847 asmenims, tarp jų dviem šimtams žmonių, neturintiems jokių nuopelnų Lietuvai. "Man inkriminuojama, kad pranešdamas Jurijui Borisovui apie pasiklausymą neužtikrinau valstybės paslapties apsaugos. Kartu pripažinta, kad apie pokalbių telefonu pasiklausymą arba, teisine kalba, kontrolę, Jurijus Borisovas žinojo nuo 1998 metų. Tai yra penkerius metus", - sakė Paksas. Jis siūlė šį jam inkriminuojamą pažeidimą palyginti "su faktu, kad nuo 1994 metų iki mano kadencijos pradžios iš valstybės vadovo institucijos dingo 175 dokumentai su slaptumo žymomis". Prezidentas atmetė ir trečią kaltinimą, kad per savo patarėjus siekė paveikti bendrovės "Žemaitijos keliai" akcininkus. Kartu jis pripažino, kad "bandydamas nuraminti savo jaunystės draugą vartojęs prezidentui nederančią leksiką". Be to, prezidentas pabrėžė, kad nė vienas KT nusikalstamais pripažintų veiksmų nepadarė žalos valstybei. Paksas apeliavo į parlamentarų emocijas, priminė bendrą darbą ir siūlė kiekvienam iš jų savęs paklausti, ar niekada neteko suabejoti savo teisumu. "Penki sąmyšio mėnesiai, atvėrę didžiausius valstybės skaudulius, tarsi apnuogino mus visus. Aiškiau negu bet kada pamatę mūsų gyvenimo piktžaidzes, privalome pasimokyti ir iš tos klampynės išbristi švaresni ir atsinaujinę", - sakė Paksas.

2004 04 07

Lietuvos žinios

Seimui užteko ryžto išvaryti prisidirbusį prezidentą

Tačiau kol nebuvo suskaičiuoti balsai, sėkmės tikėjosi ir R.Pakso kritikai, ir jo šalininkai

Tadas Ignatavičius, Vytautas Bruveris

Pripažino visus kaltinimus

Šiurkščiai pažeidęs Konstituciją šalies vadovas Rolandas Paksas vakar prarado postą. Daugiau kaip penkis mėnesius trukusio Prezidentūros skandalo taškas vakar buvo padėtas 16 val. 22 min. Būtent tada R.Paksui paskelbtas nuosprendis nuskambėjo Seimo salėje spengiant tylai. Apkaltos procesui pirmininkavęs Aukščiausiojo Teismo vadovas Vytautas Greičius paskelbė, kad prezidentas R.Paksas yra pašalinamas iš posto. Seimo nariai slapto balsavimo metu nutarė, jog R.Paksas turi būti atstatydingas pagal tris jam pareikštus kaltinimus šiurkščiai pažeidus Konstituciją bei sulaužius duotą priesaiką. Pirmalaikiai prezidento rinkimai turėtų įvykti birželio 13 dieną kartu su rinkimais į Europos Parlamentą. Vyriausiosios rinkimų komisijos tvirtinimu, sujungus rinkimus bus sutaupyta apie 10 mln. litų.

Paskirti laikini vadovai

Vakar Lietuva be valstybės vadovo buvo likusi vos pusvalandį. Ypač skubia tvarka parlamentaras priėmė nutarimą, kuriuo laikinai prezidento pareigas paskyrė eiti Seimo pirmininką ir socialliberalų lyderį Artūrą Paulauską. Seimo pirmininko poste A.Paulauską laikinai pavaduos pirmasis pavaduotojas socialdemokratas Česlovas Juršėnas. Už tokius pakeitimus balsavo dauguma Seimo narių.

Sieks atkurti autoritetą

Vadovų pasikeitimas vyko kukliai – be įprastų plojimų ir gėlių. Puokštės buvo paruoštos, bet sumanymo jas įteikti A.Paulauskui ir Č.Juršėnui buvo atsisakyta. Laikinai šalies vadovo pareigas perėmusio A.Paulausko pirmajai spaudos konferencijai vakar buvo skirtos penkios minutės. - Kai manęs klausdavo, visada atsakydavau, jog balsų pakaks, – paklaustas apie balsavimo dėl R.Pakso nušalinimo iš pareigų rezultatus atsakė A.Paulauskas. Atrodo, nebuvau nei pernelyg optimistas, nei pesimistas. Pataikiau į dešimtuką. Nenoriu spėlioti, kas iš Seimo narių nebalsavo. Bet tai bus man gera pamoka. Supratau, kad negalima iki paskutinės minutės

nusiraminti. Išoriškai lyg ir atrodė, kad balsų bus labai daug, bet rezultatai byloja, jog tie, kurie inicijavo apkaltą, tie ir liko.

- Kaip galite paaiškinti elgesį tų politikų, kurie viešai deklaravo ketinimus remti apkaltą, o šiandien balsavo priešingai?

- Nežinau kiekvieno Seimo nario motyvų, kodėl kalbėta vienaip, o buvo balsuota kitaip. Bet manau, ne paskutinį vaidmenį čia vaidino ir visi tie užkulisiniai procesai. Galbūt ateityje šie pagrindyje vykę dalykai bus atskleisti.

- Kokių dabar imsitės darbų?

- Svarbiausias – prezidento institucijos autoriteto kėlimas.

Ji patyrė tokius smūgius ir kritiką, kuri pervaziavo per moralinį prezidento autoritetą. Atkurti autoritetą reikės nemažai laiko.

- Ką dabar jaučiate?

- Nejaučiu jokio džiaugsmo ar laimėjimo. Šie žodžiai šiuo atveju netinka. Noriu pasakyti taip: teisingumas įvyko, nugalėjo. Nors dvi dienas klausantis posėdžio man pasirodė, kad buvo visiškai supainiotos teisingumo, gėrio, moralumo sąvokos. Tiek viskas dabar susipainioję. Reikės daug laiko viską atkurti. Per tuos penkis mėnesius viešųjų ryšių specialistai dirbo taip, kad galima bet ką įrodyti.

- Ar kelsitės į Prezidentūrą?

- Man Seime pakanka vietos ir darbui, ir atlikti tas pareigas. Jeigu nebus kokių nors teisinių reikalavimų, aš niekur nesikelsiu ir dirbsiu čia.

- Ar sieksite prezidento posto pirmalaikiuose rinkimuose?

- Dabar atsakyti į šį klausimą negaliu. Yra dvi sąlygos. Jos lems mano sprendimą. Reikia, kad būtų vienas kandidatas iš dabartinės Seimo daugumos. Nesvarbu, kas tai bus – Valdas Adamkus, Algirdas Brazauskas ar kas nors kitas, turėtų būtų vienas kandidatas, kuris šiandien atstovautų pozityviajai daugumai. Jeigu mums pavyks sutarti dėl vieno kandidato, bus labai gerai.

- Kokia kita sąlyga?

- Šiuose rinkimuose turi dalyvauti R.Paksas. Jis visus suvienija (juokiasi).

Tarėsi ir su partija

Dėl to, ar verta keliems mėnesiams kraustytis į Prezidentūros rūmus S.Daukanto aikštėje, vakarop A.Paulauskas neoficialiai tarėsi ir su savo partijos kolegomis. Seimo rūmų restorano banketinėje salėje, į kurią buvo susirinkę Naujosios sąjungos frakcijos nariai, A.Paulauskas išgirdo pritarimą, kad to daryti nebūtina. Taip pat išgirdo pajuokavimų, jog pirma reikėtų į Prezidentūrą pakviesti dvasininkų, kurie vėl pašventintų rūmus ir išvaikytų piktąsias dvasias.

Socialdemokratai susvyravo?

A.Paulauskas socialliberalams pareiškė, kad neįtarinėja jų veidmainiavimu. Jis mano, jog frakcija sutartinai balsavo už apkaltą. Tuo tarpu didžiausios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos vadovybė vakar dėl savo narių nebuvo tokia rami. Manoma, kad būtent dalis kairiųjų paskutiniu momentu susvyravo ir nubalsavo prieš apkaltą ar sugadino balsavimo biuletenius. Frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė „Lietuvos rytui“ pripažino, kad įtarimų šešėlis ant socialdemokratų galėjo kristi dar ir todėl, jog frakcija nebuvo pareiškusi išankstinės pozicijos dėl R.Pakso. Tačiau I.Šiaulienė priminė, jog balsavimas buvo slaptas, todėl esą negalima įtarinėti vien tik socialdemokratų. Nors I.Šiaulienė teigė, kad balsavimo rezultatai turėtų tenkinti abi puses, ji pripažino, jog tikėjosi daugiau balsų už apkaltą. Tuo tarpu laikinasis Seimo vadovas Č.Juršėnas teigė, kad vakarykščiai balsavimo rezultatai jam – ne staigmena: „Aš tikėjau, kad bus apie 90 balsų. Dėl vieno kaltinimo tiek ir susirinko“.

Paliks partijos vairą

Nors laikinuoju šalies vadovu tapęs A.Paulauskas pagal įstatymą turėtų persikelti į Prezidentūrą, Č.Juršėnas svarstė, jog dalį laiko A.Paulauskas galėtų leisti parlamente, dalį – rūmuose S.Daukanto aikštėje. A.Paulauskas jau vakar socialliberalus informavo, kad jis privalės sustabdyti narystę Naujojoje sąjungoje. Laikiniai partijos vadove turėtų tapti socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė.

Seime švęsta kukliai

Po balsavimo vakar neskubėjo skirstytis ne tik socialliberalai, bet ir kitoms frakcijoms priklausantys parlamentarai. Seimo restorane šampano butelius atkimšo aktyviausiai prezidento nušalinimo reikalavę konservatoriai. Istorinį įvykį su taurėmis rankose paminėjo ir kai kurie liberalcentristai, dalis socialdemokratų. Bet Seime švęsta kukliai.

Kankino nuobodulys ir nerimas

Švenčiantys Seimo nariai beveik nekalbėjo apie rytinį posėdį. Pirmosios kelios posėdžio valandos prabėgo sakant kalbas advokatams. R.Pakso gynėjai nesiklausė jau anksčiau išsakytų posėdžio pirmininko bei kaltintojų raginimų nebenagrinėti faktinių kaltinimų aplinkybių, kurias jau įrodė ir išnagrinėjo Konstitucinis Teismas (KT). Užuo sutelkę dėmesį į ginčus, ar R.Paksas vertas atstatydinimo už įrodytus nusižengimus, advokatai neigė pačius nusižengimus ir apskritai ginčijo KT sprendimą. Už tai jie vėl sulaukė aštrios kaltintojų kritikos. Paskutiniams teisiniams ginčams Seimo nariai skyrė nedaug dėmesio ir, užuo sėdėję posėdžių salėje, šurmuliavo Seimo restorane, rūkomuosiuose, koridoriuose.

Atvyko prieš balsavimą

Didelis būrys žurnalistų ir politikų vis dairėsi, kada į Seimą atvyks R.Paksas. Jis pažadėjo pasakyti baigiamąją kalbą iš karto po to, kai baigsis teisminiai ginčai. Kada tiksliai atvažiuos R.Paksas, nežinojo ir kanceliarijos valdininkai, kurie nuolatos laikė atvirus Seimo vartus bei pagrindinio įėjimo duris. Pagaliau į Seimo rūmų kiemą sukantį R.Pakso limuziną mėgino bėgte lydėti garsiai šaukiančių jo šalininkų būrys. Tik prie vartų sulaikyti policininkų, bėgikai pro grotas nesiliovė skandavę: „Paksas, Paksas!“. Kai kuriems žiniasklaidos atstovams sušukus „Kaip jaučiatės?“, R.Paksas burbtelėjo: „Tvirtai“.

Nepagerbė atsistodami

Apkaltos posėdyje tuo metu buvo paskelbta pertrauka. Kalbėta, jog tai padaryta tam, kad R.Paksas negalėtų vykstant posėdžiui iškilmingai įžengti į salę per pagrindinį įėjimą. R.Paksui teko pasukti į specialią prezidentui skirtą salę Seime, o iš jos, lydimas A.Paulausko, į plenarinių posėdžių salę jis įžengė per vieną šoninių įėjimų. Pasirodžius prezidentui Seimo nariai neatsistojė.

Kartojo senas mintis

Savo kalboje, kuri truko keliolika minučių, R.Paksas vėl stengėsi įteigti, kad visus penkis mėnesius užtrukęs skandalas – tik politinių oponentų noras pašalinti jį iš posto, nesiskaitant su priemonėmis. „Nejau kelios mano padarytos klaidos iš tikrųjų vertos prezidento apkaltos proceso, pusę metų trukusios sumaišties valstybėje, žmonių mintyse ir širdyse?“ – klausė Seimo narių R.Paksas.

Šalininkai – tiksliausi

Nors dauguma parlamentarų prognozavo, kad už R.Pakso atsistatydinimą turėtų balsuoti ne mažiau kaip 100 Seimo narių, jie tuojau pat pridurdavo, jog jiems vis tiek neramu. Taip atviravo net kai kurie parlamentarai iš aršiausių R.Pakso priešininkų stovyklos, pavyzdžiui, liberalcentristai. Prognozių nešykštėjo ir balsavime nesirengę dalyvauti Liberaldemokratų frakcijos nariai. Klausiami, kodėl nedalyvaus balsavime, nenuilstantys R.Pakso rėmėjai atsakinėjo nenori, kad jų balsai būtų „priskaičiuoti ne į tą pusę“, nes viską nulems vos keli balsai. Tiek liberalai demokratai, tiek Seime visą dieną zujęs R.Pakso patarėjas Alvydas Medalinskas teigė, jog už atstatydinimą bus surinkti maždaug 85, „plius minus penki“ balsai. „Mes susitaikę tiek su vienu, tiek su kitu rezultatu. O į jūsų ištįsusius veidus būtų įdomu pasižiūrėti“, – viename Seimo rūkomųjų sunerimusiams dėl apkaltos baigties liberalcentristams dėstė kai kurie liberaldemokratai.

Varstė piktais žvilgsniais

Tačiau paskelbus R.Paksui nepalankius balsavimo rezultatus jau ištįso nušalinto prezidento šalininkų veidai. Kai kurie liberaldemokratai po balsavimo piktais žvilgsniais varstė tris balsavime nutarusius dalyvauti Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos narius Ramūną Karbauskį, Antaną Baurą ir Viktorą Rinkevičių. Liberaldemokratas Jonas Čiulevičius piktinosi, jog šie parlamentarai galėjo lemti R.Paksui nepalankius rezultatus. Pastarieji

teisinosi, jog apkalta prezidentui vis tiek būtų įvykusi, nes už trečią kaltinimą balsavo 89 Seimo nariai.

Teko nekart raminti politikus

Vakar daug darbo turėjo Seimo sekretoriato darbuotojas Ričardas Keliuotis, kuris atsakingas už tvarką plenarinių posėdžių salėje. Jam ne kartą teko tramdyti įsikarščiavusius politikus. Neramiausi buvo R.Pakso šalininkai liberaldemokratai. Tvarkdariusi prirėmė raminti ir skandalingą Vytautą Šustauską, kuris replikomis vis mėgino nustelbti Seimo kaltintojus. Kai kurie parlamentarai ėmėsi ir jiems neįprastos veiklos. Prezidento šalininkas Egidijus Klumbys filmavo visą paskutinę R.Pakso kalbą Seime.

Pripažinti visi kaltinimai

Nuo 2004 m. balandžio 6 d. Seimo sprendimu R.Paksas pašalintas iš prezidento pareigų. Už pirmąjį kaltinimą, kad prezidentas R.Paksas neteisėtai kaip atlygį suteikė Lietuvos pilietybę Jurijui Borisovui, pripažindami, kad už tai R.Paksas turi būti pašalintas iš pareigų, balsavo 86 Seimo nariai, prieš – 17. Iš viso šiuo atveju buvo išduota 115 balsavimo biuletenių, iš jų urnoje buvo rasta 114 biuletenių. Iš jų galiojantys – 103, negaliojančių – 11. Už antrąjį kaltinimą, kad prezidentas R.Paksas sąmoningai leido suprasti J.Borisovui, jog dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę, pripažindami, kad už tai R.Paksas turi būti pašalintas iš savo pareigų, balsavo 86 Seimo nariai, o prieš – 18. Iš viso šiuo atveju buvo išduota 115 biuletenių, rasta 114, iš jų galiojančių – 104, negaliojančių – 10. Už trečiąjį kaltinimą, kad prezidentas R.Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus, naudodamasis savo statusu, davė nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui paveikti bei pats darė įtaką „Žemaitijos kelių“ vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo sau artimiems asmenims, pripažindami, kad ir už tai R.Paksas turi būti pašalintas iš pareigų, balsavo 89 Seimo nariai, prieš – 14. Iš viso šiuo atveju buvo išduota 115 biuletenių, urnoje rasta taip pat 115, iš jų galiojantys – 103 biuleteniai, negaliojančių – 12. Iš viso balsavime dalyvavo 115 parlamentarų iš Seime esančių 137 narių.

2004 04 07

Lietuvos rytas

Prezidento makiavelininko saulėlydis

Vladimiras Laučius, Eltos politikos naujienų redaktorius

Lietuvoje prasidėjus prezidentiniam skandalui Leonidas Donskis rašė: “Gaila, kad prezidentūra ir jų PR vaizdaliai nestudijavo didžiųjų Europos filosofijos ir literatūros klasikų, kurie apie valdžią ir jos paėmimą <...> yra giliai mąstę bei daug rašę. Tai ir Aristotelis, ir Dantė, ir Makiavelis (Niccolo Machiavelli), ir Šekspyras (William Shakespeare). Gal tada būtų supratę, kad valdžią paimti galima, bet anksčiau ar vėliau iškils klausimas - o ką su ja toliau daryti?”

Iš tikro, nelengva įsivaizduoti Aristotelio veikalus skaitantį Gintarą Šurkų ar duoklę Šekspyro genijui atiduodantį Remigijų Ačą. Neįtikėtinas būtų ir “Nikomacho etika” arba Dantės “Dieviškąją komediją” studijuojantis dabartinis šalies vadovas. Tačiau Makiavelio vaidmuo šiomis aplinkybėmis, atrodo, yra išskirtinis. Žinoma, ne todėl, kad minėti politikai jį skaitė arba suprato. Paprasčiausiai krinta į akis tai, jog kai kurios Makiavelio išvalgos bei patarimai valdovui, kaip išlaikyti ir sutvirtinti valdžią, įstabiai susišaukia su Konstitucijos nepaisiusio Lietuvos Prezidento laikysena.

Verta priminti, jog Makiavelį savo pasaulėžiūros įkvėpėju pripažino Italijos diktatorius Benito Mussolini, o Josifas Stalinas žingeidžiai studijavo “Valdovą”, žymėdamasis padariusias išpūdį šio veikalo ištraukas. Dviejų minėtų valdžios gurmanų politika buvo tikrai veiksminga ir pagal savo idėjines ištakas – makiaveliška. Esminis skirtumas tarp jų ir Rolando Pakso šiuo atžvilgiu yra tai, kad jie sugebėjo perskaityti Makiavelį ir savo galva suprasti bei apmąstyti, ką šis parašė.

Žinoma, Lietuvai dabar negresia Dučės ar Stalino tipo diktatūra. Tačiau makiaveliška vykdomosios valdžios (esecuzione) samprata buvo ne tik prie XX amžiaus totalitarinės, bet ir prie šiuolaikinės demokratinės politikos idėjinių ištakų. Nuo absoliutizmo įsigalėjimo Europoje iki liberaliosios demokratijos eros makiavelizmas darė įtaką vykdomosios valdžios prerogatyvoms, užmačioms bei veiksams. Ir būtent R. Pakso prezidentavimas bene įtaigiausiai liudija, kad Lietuva nėra išimtis.

Principinė makiavelizmo nuostata – valstybės vadovas (“valdovas”) yra įstatymo viršenybės nevaržomas tautos valios vykdytojas, neatsakingas už savo ir visuomenės dorą. Jis valdo liaudies vardu, kaip Makiavelio niekinama Bažnyčia galėjo valdyti Dievo vardu. Kitaip tariant, liaudies valios vykdytojui - valdovui čia sumaniai pritaikoma legitimios Dievo valios vykdytojos - Bažnyčios autoriteto projekcija. Makiavelis pirmasis taip “sudieviną” liaudį ir perkėlė dieviškuosius valdymo kredencialus iš dvasinės į politinę sritį.

Kai kurie požymiai gana iškalbingai byloja apie tai, kad Lietuvoje šia schema veiksmingai pasinaudojo R. Paksas. Jo rėmėjai parodė retą imlumą raginimams ginti ir gerbti tautos išrinktą Prezidentą – gerbti ne už ypatingas dorybes ar nuopelnus, o todėl, kad jis, girdi, esąs “tikrasis” jų valios vykdytojas. Idant išryškintų šią liaudies “pateptojo” aureolę, skandalo ištiktas R. Paksas ėmė važinėti po šalį, mobilizuodamas šalininkus. Iš esmės, per savo neilgą kadenciją jis ne tiek atstovavo valstybei, kiek stengėsi prisiimti vykdomosios valdžios bei specialiųjų tarnybų nuopelnus ir atlikti vienasmenio (uno solo) žmonių valios vykdytojo – “valdovo” vaidmenį.

Pažeidęs Konstituciją keturiais neteisėtais veiksmais, ne kartą stebinęs savo abejotinais žingsniais ir ištarmėmis, Prezidentas leido suprasti, ką mano apie įstatymus, teisės viršenybę, “tautos valios vykdytojo” galias ir politinio gyvenimo taisyklių bei normų laikymąsi. Makiavelis yra sakęs, jog įstatymai ne tokie svarbūs kaip karo reikalai. Matyt, tuo neabejojo ir su įstatymais susipykęs R. Paksas: per inauguraciją – naikintuvai virš Vilniaus, tik prasidėjus skandalui – nurodymai kariuomenės vadui ir “priešų suokalbį” versija; kadencijos metu – aukščiausio šalies įstatymo pažeidimai ir viešai rodoma arogancija Seimo bei Konstitucinio Teismo atžvilgiu.

Makiavelis mokė, kad valdovui naudinga remtis gausiomis liaudies masėmis, o ne palyginti menku aristokratijos sluoksniu – išsprususia mažuma. Jis tai aiškino paprastai: liaudies daug ir jos nepakeisi, o mažuma silpna, ja lengva manipuliuoti, nepageidaujamus asmenis galima keisti ištikimais. Ši nuostata – akivaizdus R. Pakso viešųjų ryšių ir veiksmų leitmotyvas. Būtent jo aplinkos tribūnai dalijo Lietuvą į elitą, prieš kurį kurstė socialinę neapykantą, ir paprastus žmones, kurių “paprastumą” turėjęs laiduoti atsidavimas tautos “pateptajam”. Būtent jo aplinkoje brandinta mintis, kad esamas elitą “supuvęs” ir jį turįs keisti naujas (Mečio Laurinkaus ir Vytauto Grigaravičiaus šalinimo istorija – pavaizdi).

Prezidento makiavelizmą atskleidžia ir niekinamas požiūris į Bažnyčios hierarchiją. Kadangi liaudies “pateptojo” valdžios šaltinis esąs “sudieviną” piliečių valia, Bažnyčią, kaip ir visuomenę, nuspręsta dalinti į “paprastus”, suprask – Prezidentui lojalius kunigus ir nuo “paprastų žmonių” menamai atitrūkusį dvasininkijos elitą. Skaldymo ir valdymo metodas čia pritaikytas subtiliai – kartu pabrėžiant prezidentinį pamaldumą ir apeliuojant į tikinčiųjų jausmus, kuriems įaudrinti dažnai naudotos aliuzijos į Šventąjį Raštą. Rezultatas – makabriški palyginimai su Kristumi, nepelnytai skriaudžiamo “paprasto žmogaus” ir tautos valią įkūnijančio “valdovo” hipostazių poetinės įžvalgos R. Pakso asmenyje.

Makiavelis tvirtina, kad valdovas turi atrodyti dievobaimingas. R. Paksas darė viską, kad toks atrodytų. Makiavelis priduria, jog reikia atrodyti ne tik dievobaimingam, bet ir gailėstingam, ištikimam, tiesiakalbiam ir žmogiškam. R. Paksas ir šio patarimo atžvilgiu galėtų sakyti: "atlikta". Tačiau, anot Makiavelio, svarbiausia tai, kad atrodyti ir būti doram – skirtingi dalykai. Valdovas turi tik atrodyti, o ne būti doras. Šiuo tvirtinimu pirmąkart Vakarų istorijoje padedami vykdomosios valdžios viešųjų ryšių idėjiniai pamatai. Taigi Lietuvos Prezidentą konsultavę patarėjai ir informacijos vadybininkai nieko esmingai naujo šioje srityje neatrado - jie viso labo pritaikė senus makiaveliškus principus.

Didingus politinius darbus, pasak Makiavelio, pavyksta nuveikti tik tiems, kurie nesilaiko žodžio ir sėkmingai mulkina aplinkinius. Sąžiningumas kaip kelrodė valstybės vadovui netinka. Jei žmonės būtų sąžiningi, gal ir būtų galima reikalauti sąžiningumo iš jų valdovo, bet kadangi visi yra linkę į niekšybes, kodėl jis turėtų būti geresnis už kitus? Šio klausimo logika atsispindėjo R. Pakso šalininkų plakatuose: "Kuris be nuodėmės, tegul pirmas meta į Prezidentą akmenį". Galiausiai net tai, kad Prezidentas klydo, kad elgėsi neatsakingai ir neteisingai, jo gerbėjų akyse tapo tik dar vienu privalumu: jis toks pat, kaip jie – paprastas, klystantis žmogus, "ne šventasis".

Lietuva šiomis dienomis išgyvena Prezidento makiavelininko saulėlydį. Dėl apkaltos balsuosiantis Seimas greičiausiai nušalins R. Paksą nuo pareigų, ir makiaveliško prezidentavimo era Lietuvoje bent kuriam laikui baigsis. Sunku pasakyti, ar ilgam. Turint omenyje, kad Lietuvos vykdomoji valdžia sutelkta Vyriausybėje, yra pagrindo nuogausti dėl makiavelizmo slinkties į tą pusę ir tikimybės šiomet sulaukti ne Prezidento, o Premjero "gelbėtojo" advento. Tačiau šitai dar nenusako problemos esmės.

Kaip kartą nesėkmingai bandė ištarti apkaltos slegiamas valstybės vadovas, "problema yra mumyse". Šiuo atveju tai reikštų, jog neturėtume skirti viso dėmesio populiarių makiaveliško ar kitokio raugo politikų asmenybėms: jų populiarumą nemaža dalimi lemia mūsų politinio mąstymo stereotipai. Ir į viešąją erdvę, ir į akademinę sferą įsismelkęs makiavelizmas nepastebėtas ir nesuvoktas parazituoja mūsų kalbose bei mintyse. Iškeliame rinkėjų valią aukščiau nei protą; akiai pasitikime savo vadovų įvaizdžiu ir nesigiliname į jų mintis; iš politikų reikalaujame tvirtos rankos ir gražių gestų, o ne tikrų dorybių ir išminties; politiką vertiname vadovaudamiesi praeinančia šiandiena ir nekreipiame dėmesio į aukštesnius standartus; išleidę iš akių pastaruosius, nesugebame deramai reikalauti iš savo atstovų politinės ir moralinės atsakomybės. Visa tai - makiavelizmo dirva, kurią, deja, tarp rinkimų purename ir tręšiame mes patys.

2004 04 06

Naujienų portalas DELFI

Ilgiausiai R. Paksui pavyko išbūti prezidento poste

13 mėnesių ir 11 dienų trukusį Rolando Pakso prezidentavimą antradienį pabaigė Seimas. Per pirmąjį Europoje apkaltos prezidentui procesą už kelis šiurkščius Konstitucijos pažeidimus ir priesaikos sulaužymą R. Paksas buvo atstatydyntas. Tai trečias kartas politiko karjere, kai jis buvo priverstas palikti postą - šiuo atveju patį aukščiausią Lietuvos valdžios postą. Prezidento pareigose R. Paksui pavyko išsilaikyti ilgiausiai, tačiau iš 13-os prezidentavimo mėnesių daugiau kaip 5 užėmė skandalas. Savo paskutiniame, dar kaip prezidento kreipimesi į Lietuvos žmones R. Paksas tikino esąs sistemos auka ir žadėjo neatsisakyti savo siekių, dėl kurių ėjo į prezidentus. "Visada kovosiu prieš tikrąsias, o ne išgalvotas grėsmes valstybės nacionaliniam saugumui. Kovosiu prieš žmonių nuskurdinimą, korupciją, vis didėjantį turtinį atotrūkį, ES lėšų grobstymą, narkomaniją ir narkomafiją, organizuotą nusikalstamumą, savanorišką dėl nepakeliamo vargo Lietuvos žmonių tremtį į svetimus kraštus", - sakė paskutiniame kreipimesi prezidentas. Politikos apžvalgininkai paskutinę R. Pakso kalbą tautai įvertino kaip paraišką naujiems prezidento rinkimams. Dalyvavimas naujuose prezidento rinkimuose būtų vertintinas kaip ketvirtasis R. Pakso bandymas "pakilti iš pelenu", tačiau galimybę juos laimėti kai kurie politologai laiko labai menka. Tačiau ir 2002 metų prezidento rinkimuose R. Paksas nebuvo laikytas pavojingu varžovu. Birželio mėnesį 48 gimtadienį švėsiantis R. Paksas į politiką įsitraukė 1997 metais. Pradėjo šią veiklą kaip Vilniaus miesto tarybos narys, kai per savivaldybių rinkimus į sostinės tarybą buvo išrinktas pagal Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) sąrašą. Tapo Vilniaus miesto meru, vadovavo Lietuvos savivaldybių asociacijai. 1999 metais R. Paksas, tuomet dar konservatorių deleguotas į ministrus pirmininkus, Vyriausybei vadovavo vos penkis mėnesius. Iš šių pareigų atsistatydino,

atsisakęs pasirašyti Lietuvai nepalankias sutartis su JAV kompanija "Williams International" dėl "Mažeikių naftos" akcijų pardavimo. Tuomet R. Paksas tapo nepageidaujamas ir Konservatorių partijoje. Jis atsistatydino iš partijos valdybos pirmininko pareigų ir lapkričio mėnesį pasitraukė iš pačios Konservatorių partijos. Atsistatydinęs iš Vyriausybės vadovo posto, R. Paksas dirbo prezidento Valdo Adamkaus patarėju, įgaliojantį atstovu specialiesiems pavedimams. Likusį be partijos ir aukšto valstybinio posto R. Paksą ir jo bendražygius pakvietė tuomet neįtakinga Eugenijaus Gentvilo vadovaujama Liberalų sąjunga. R. Paksui buvo pasiūlytas Lietuvos liberalų sąjungos pirmininko postas. 1999 metų gruodžio mėnesį jis ir buvo išrinktas Liberalų sąjungos vadovu. 2000 m. spalio 8-ąją vykusiuose Seimo rinkimuose Antakalnio vienmandatėje rinkimų apygardoje R. Paksas buvo išrinktas Lietuvos Respublikos Seimo nariu, o spalio 26 dieną Seimas pritarė prezidento pateiktai R. Pakso kandidatūrai skirti jį vienuoliktosios Vyriausybės vadovu. Antrasis R. Pakso premjeravimo laikotarpis po septynių mėnesių taip pat baigėsi atsistatydinimu. 2001-ųjų birželį žlugus prezidento V. Adamkaus inicijuotai Naujosios politikos koalicijai, R. Paksas apkaltintas nesugebėjimu dirbti komandoje, partnerystės su socialliberalais griovimu ir buvo priverstas atsistatydinti iš ministro pirmininko pareigų. Netrukus jis neteko ir liberalų paramos bei sąjungos vadovo posto. Kartu su savo šalininkais R. Paksas pasitraukė iš Liberalų frakcijos Seime bei tapo savo suburtos Nepriklausomos frakcijos nariu (dabar - Liberalų demokratų frakcija). 2002-ųjų kovą R. Paksas su bendraminčiais įkūrė Liberalų demokratų partiją, buvo išrinktas jos pirmininku ir iškeltas kandidatu prezidento rinkimuose. Per 2003 metų sausio 5-ąją vykusį Lietuvos Respublikos prezidento rinkimų antrąjį turą R. Paksas išrinktas septintuoju nuo Lietuvos nepriklausomos valstybės sukūrimo 1918 metais ir trečiuoju nuo Nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais prezidentu. Antrajame rinkimų ture R. Paksas gavo 54,15 proc. rinkėjų balsų. Jo varžovas, kadenciją baigęs prezidentas V. Adamkus - 44,83 proc. balsų. Dabar jau istorija tapęs R. Pakso kelias į atstatydinimą prasidėjo 2003 metų spalio 30 d., kai Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas supažindino tuomet dar prezidentą su VSD pažyma "Dėl negatyvių tendencijų, keliančių grėsmę valstybės nacionaliniam saugumui". Tą patį vakarą R. Paksas tai pavadino valstybės pamatų griovimu ir nešvariomis oponentų užmačiomis. VSD pažymoje R. Paksui nebuvo pateikta tiesioginių kaltinimų, tačiau konstatuota, kad jo aplinkos žmonės patenka į "asmenų, kurie yra VSD ir NATO šalių specialiųjų tarnybų tyrimo objektas spektrą". 2003 m. lapkričio pradžioje Seimas sudarė specialią komisiją galimoms grėsmėms valstybės saugumui iširti. Seimas taip pat kreipėsi į Konstitucinį Teismą prašydamas iširti, ar prezidentas išimties tvarka suteikdamas Lietuvos pilietybę priešaringos reputacijos verslininkui Jurijui Borisovui, dosniausiai finansavusiam rinkimų kampaniją, nepažeidė Konstitucijos. Gruodžio pradžioje Seimo specialioji komisija, kuriai vadovavo Aloyzas Sakalas nustatė, kad dėl savo ryšių "prezidentas R. Paksas buvo ir yra pažeidžiamas". Konstitucinis Teismas gruodžio pabaigoje konstatavo, kad, suteikdamas pilietybę J. Borisovui, prezidentas R. Paksas pažeidė Konstituciją ir pilietybės įstatymą. A. Sakalo komisijos išvados tapo pagrindu Seimui inicijuoti apkaltos procedūrą prezidentui R. Paksui. Seimo specialioji apkaltos komisija, kurią sudarė teisininkai ir politikai, vasario 19 d. paskelbė 6 kaltinimus prezidentui ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą prašydama išvadų. Kovo 31 d. Konstitucinis Teismas nustatė tris šiurkščius Konstitucijos pažeidimus prezidento R. Pakso veiksmuose. Tai pilietybės suteikimas savo rėmėjui J. Borisovui. Antrasis kaltinimas prezidentui dėl Konstitucijos pažeidimo yra susijęs su valstybės paslapties išdavimu - sąmoningu leidimu J. Borisovui suprasti, kad jam yra taikomos operatyvinis stebėjimas. Konstitucinis Teismas taip pat nustatė, kad R. Paksas sau artimų žmonių turtais interesais darė įtaką akcijų perleidimui privatiems asmenims.

2004 04 06

Naujienų agentūra ELTA

Didžiosios partijos tikisi, kad įsivyras ramybė

Seimo partijos - Naujoji sąjunga (socialliberalai), Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP) bei opozicinė Liberalų ir centro sąjungą (LiCS) - tikisi, kad po antradienį įvykusio Rolando Pakso nušalinimo nuo prezidento pareigų Lietuvoje įsivyras ramybė. NS pranešime spaudai džiaugiamasi, kad partijos lyderis Artūras Paulauskas, pradėdamas apkaltos procesą, elgėsi įžvalgiai ir atsakingai, kaip ir dera valstybiškai mąstančiam politikui. Taip pat partija džiaugiasi, kad visuomet laikėsi principingos ir griežtos pozicijos, kai buvo sprendžiami valstybei svarbūs klausimai. "Todėl partija išlaikė tvirtą savo poziciją viso apkaltos proceso metu, nesiblaškydama kaip kai kurios kitos partijos", - rašoma pranešime. Pasibaigus apkaltos procesui, NS frakcijos seniūnas Alvydas Ramanauskas tikisi, kad Lietuvoje įsivyras tvarka ir santarvė. Tuo tarpu LSDP pranešime spaudai rašoma, jog R.Pakso nušalinimas nuo prezidento pareigų buvo "nelengvas, bet vienintelis teisingas sprendimas esant šiurkštiems Konstitucijos pažeidimams ir priesaikos sulaužymui". Socialdemokratams sako, kad "jauna Lietuvos demokratija, išlaikiusi svarbų egzaminą, grįžta į ramesnį gyvenimą" bei kviečia "visas atsakingas politines jėgas konstruktyviai bendradarbiauti Lietuvos žmonių labui". Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas (LiCS) Artūras Zuokas sako, kad visi piliečiai - tiek valstybės pareigūnai, tiek politikai, tiek paprasti žmonės privalo garbingai priimti Seimo sprendimą nušalinti R.Pakso nuo prezidento pareigų bei ragina visus žmones suvokti R.Pakso rėmėjų nusivylimą ir nesmerkėti šių žmonių. LiCS išplatintame pranešime spaudai taip pat teigiama, kad pusmetį trukęs apkaltos procesas atitraukė nuo pagrindinių darbų Lietuvos teisėsaugos institucijas, įstatymo leidėjus bei daugelį su didžiąja politika nesusijusių žmonių. "Nesvarbu, kas buvo ar bus prezidentu, mes ir toliau gyvensime tuose pačiuose miestuose, būsime tėvais, broliais bei kaimynais ir žemiečiais, taigi būsime šalia vieni kitų. Gerbkime vieni kitų nuomonę ir dirbkime kartu vardan visų mūsų gerovės", - pranešime cituojamas A.Zuokas. Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas socialdemokratas Gediminas Kirkilas mano, kad užsienyje Lietuvos parlamento sprendimas nušalinti Rolandą Pakso bus įvertintas teigiamai. "Iš neformalių pokalbių buvo aišku, kad Lietuvos partneriai Europos Sąjungoje ir NATO tokio žingsnio laukė, nors tiesiogiai tai nebuvo išsakyta", - BNS sakė G.Kirkilas. Seimo pirmininko pavaduotojas liberalcentristas Gintaras Steponavičius pabrėžė, kad balsavimo rezultatai parodė, kad "Seimas turi stuburą". Paprašytas pakomentuoti tai, kad sprendimas dėl R.Pakso nušalinimo priimtas nedidele balsų persvara, G.Steponavičius teigė, kad balsavimo išvakarėse Seimo nariai patyrė didelį spaudimą ir nemaža dalis kairiųjų parlamentarų balsavimo biuletenių buvo sugadinti arba jie balsavo prieš. Tuo tarpu Socialdemokratinės koalicijos frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė sakė, kad frakcijos nariai "balsavo pagal sąžinę". Pasak I.Šiaulienės, frakcija nebuvo priėmusi sprendimo, kaip jos nariai turi balsuoti per apkaltą. "Manau, kad balsavimo rezultatai tenkina abi puses, vieni gali džiaugtis, kad apkalta įvyko, o kiti, kad ne taip žiauriai pralošė", - sakė socialdemokratė. Tėvynės sąjungos nario Vytauto Landsbergio teigimu, apkalta parodė, kaip "netoli mes buvome nuo bedugnės krašto". "Mes nugalėsime. Čia yra mano komentaras", - sakė propaksinės liberaldemokratų frakcijos seniūnas Henrikas Žukauskas. Šios frakcijos narys Algimantas Matulevičius tvirtino, kad "kas nugalėjo, pamatysime rudenį". R.Pakso šalininkas Seimo narys Julius Veselka tvirtino, kad "šiandien įvyko politinio susidorojimo farsas". Antradienį po pietų Seimas nušalino šiurkščiai Konstituciją pažeidusį R.Pakso nuo prezidento pareigų ir pavadė laikinai prezidento pareigas eiti Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui

2004 04 06

Naujienų agentūra BNS

Rusijos politologas: R.Pakso apkalta gali paskatinti rusofobiškas nuotaikas

Nepriklausomų Valstybių Sandraugos (NVS) šalių instituto direktorius Konstantinas Zatulinas būgštuoja, kad Lietuvos prezidento Rolando Pakso nušalinimas nuo pareigų pakurstys rusofobiškas nuotaikas šalyje. "Tai suvaidinta istorija, pasiekusi tokį mastą todėl, kad kažkam Lietuvoje ar už jos ribų šovė į galvą pasinaudojus ja kurstyti Lietuvoje rusofobiškas nuotaikas", - pareiškė antradienį K.Zatulinas. "Tai būtų galima laikyti asmeniniu Lietuvos reikalu, jei ne konkreti aplinka, kurioje tai vyko. Pagrindiniu kaltinimu Paksui tapo jo ryšiai su Rusijos verslininku (Jurijumi) Borisovu, kuris be teismo ir tardymo apkaltintas ryšiais su nusikalstamomis grupuotėmis. O Lietuvos prezidentas kaltinamas tuo, jog priklauso nuo Borisovo ir atitinkamai nuo už jo nugaros esančių nusikalstamų grupuočių", - sakė NVS šalių instituto direktorius. Jo nuomone, Baltijos šalių aukščiausio lygio politikams ryšiai su Vakarų verslininkais paprastai tampa dar vienu argumentu jų patikimumo naudai. "O kai kalbama apie žmogų, pavardė Borisovas, staiga paaiškėja, kad tai bloga lemiantis asmuo, keliantis grėsmę Lietuvos saugumui, kažkokioms karinėms paslaptims ir taip toliau", - dėstė K.Zatulinas. Jis taip pat pažymėjo, kad R.Paksas buvo nušalintas nuo valdžios todėl, kad "ne visiems patinka, kai Baltijos valstybėse į valdžią ateina politikai, ne taip glaudžiai susiję su Vakaraais ir vakarietiškomis valdančiosiomis grupėmis". "Tai duoda pagrindo mums susirūpinti", - pažymėjo politologas. Antradienį po pietų Lietuvos Seimas apkaltos būdu nušalino nuo pareigų šiurkščiu Konstitucijos pažeidimu ir priesaikos sulaužymu apkaltintą prezidentą R.Paksą. Laikiniai prezidento pareigas eiti pavesta Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui.

2004 04 06

Naujienų agentūra BNS

Prie Seimo dėkota už R.Pakso nušalinimą

Prie Seimo rūmų susirinkę kelios dešimtys prezidento Rolando Pakso oponentų dėkojo parlamentarams už sprendimą nušalinti R.Paksą nuo pareigų. Nuo antradienio ryto prie rūmų piketavę maždaug 10-20 žmonių, išgirdę balsavimo rezultatus, pradėjo skanduoti "Ačiū Seimui" ir "Mes laimėjom", degino žvakutes. Juos kurį laiką saugojo būrys policininkų. Tuo tarpu taip pat nuo ryto prie Seimo rūmų piketavę R.Pakso šalininkai, sužinoję balsavimo rezultatus ir išgirdę, kad prezidento pareigas laikinai eis Seimas pirmininkas Artūras Paulauskas, pradėjo skanduoti "Gėda gėda", "Paulauską lauk". Pasitraukę nuo Nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos laiptų, dalis R.Pakso šalininkų sustojo priešais Seimo rūmų fasadą, keliose vietose nutraukė Seimą nuo piketuotojų skiriančią juostą, mojavo kumščiais ir šaukė "Gėda". Netrukus R.Pakso rėmėjai pradėjo skirstytis, o negausus ir R.Pakso šalininkų, ir oponentų būrelis, policijos vadovams paprašius, nuo Seimo rūmų fasado pasitraukė prie fontano Nepriklausomybės aikštėje. Kaip BNS sakė Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato viršininko pavaduotojas Sigitas Mecelica, rimtų incidentų piketo metu neužfiksuota, 2 klaipe diečiai buvo sulaikyti už degtinės gėrimą viešoje vietoje. Nuo antradienio ryto reaguodama į galimą masinių neramumų grėsmę, policijos vadovybė sutelkė prie Seimo rūmų gausias policijos pajėgas. Seimo priegose, ties Nacionaline M.Mažvydo biblioteka, budėjo maždaug keturios dešimtys pareigūnų su ekipuote riaušėms malšinti - šalmais, metaliniais skydais, apsauginėmis liemenėmis. Su jais buvo ir policijos kinologai su keturiais šunimis. Kaip BNS sakė Vilniaus miesto vyriausiasis policijos komisaras Erikas Kaliačius, iš viso prie Seimo buvo sutelkta 100 karių iš Vidaus reikalų ministerijos vidaus tarnybos Pirmojo ir Antrojo pulkų ir du šimtai policijos pareigūnų. VRM pulkų kariai laukė autobusuose ir sunkvežimiuose Seimo pašonėje. R.Pakso šalininkai, kurių, policijos pareigūnų vertinimu, buvo susirinkę maždaug penki šimtai, Vilniaus savivaldybės leidimo piketui neturėjo. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu, organizuoti žmonių susibūrimus, kur dalyvauja iki 100 žmonių, be leidimo leidžiama Nepriklausomybės, Savivaldybės ir

Daukanto aikštėse. Konstituciniam Teismui patvirtinus, jog prezidentas savo veiksmis šiurkščiai pažeidė Konstituciją, Seimas antradienį nušalino R.Paksą nuo pareigų.

2004 04 06

Naujienų agentūra BNS

Prie Seimo rūmų - R.Pakso šalininkų prakeikimai

Nuo daugiau nei šešių šimtų triukšmingų mitinguotojų Parlamentą saugojo maždaug keturi šimtai pareigūnų

Eglė Digrytė

Vakar palaikyti prezidento Rolando Pakso prie Seimo rūmų į nesankcionuotą mitingą susirinko daugiau nei pusė tūkstančio rėmėjų iš visos Lietuvos.

Atvyko iš visos Lietuvos

R.Pakso šalininkai prie Parlamento pradėjo buriotis jau apie 10 val., iki planuoto mitingo likus porai valandų. Dauguma jų atkeliavo liberaldemokratų užsakytais autobusais iš įvairių Lietuvos kampelių - Šiaulių, Radviliškio, Kupiškio, Akmenės, Panevėžio, Plungės, Klaipėdos. Tarp mitinguotojų sukiojosi Lietuvos laisvės lygos lyderis Antanas Terleckas, Kauno radikalas Visvaldas Mažonas, Seimo nariai Vladas Žalnierauskas, Algimantas Matulevičius, Dailis Barakauskas, Egidijus Skarbalius, Rolandas Pavilionis, Julius Veselka, prezidento patarėjas Gintaras Šurkus ir buvęs patarėjas Remigijus Ačas. Dalis R.Pakso rėmėjų protesto akcijai rengėsi itin kruopščiai - pasigamino kelias dešimtis plakatų, atsinešė kelias trispalves ir didžiules R.Pakso nuotraukas. "Respublikos" žiniomis, kai kurie autobusais atvykę mitinguotojai gavo ir dovanų - po rankšluostį su R.Pakso atvaizdu. "Apkaltą A.Paulauskui", "Prezidente, tauta jus apgins bet kokia kaina", "Klastingas susidorojimas su prezidentu - tai gedulas Lietuvai", "Šamokslininkams - baudžiamoji atsakomybė", "Už apkaltą prezidentui - lauk iš Seimo", "Šalin rankas nuo tautos išrinkto prezidento", "Runkeliai - tai ne Lietuva" - skelbė mitinguotojų plakatai. Juose buvo nevengiama ir įžeidžiančių frazių. Minia dainavo liaudies dainas, "Ilgiausių metų", giedojo religines giesmes. Dainą "Vai ko nusižvengei, berašai žirgeli" mitinguotojai pritaikė politinei situacijai: frazėje "Ten, kur mūsų broliai žūsta už tėvynę" vietoj žodžių "broliai" dainavo "Faksas".

Budėjo 400 pareigūnų

Prezidento šalininkai leidimo mitinguoti iš Vilniaus miesto savivaldybės negavo. Todėl prie Seimo galėjo susirinkti ne daugiau kaip šimtas žmonių. Sostinės Tarybos sprendimu tokio dydžio akcijos čia gali vykti be leidinio. Nepaisant to, prie Seimo rūmų R.Pakso šalininkų susirinko maždaug šešis kartus daugiau. Tačiau mitinguotojai elgėsi taikiai, todėl policininkai neskubėjo jų vaikyti. Baiminantis galimų neramumų, čia buvo sutelktos didelės pareigūnų pajėgos. Anot sostinės viešosios policijos vadovo Sigito Mecelicos, netoli Seimo budėjo maždaug 200 policininkų ir antra tiek Vidaus tarnybos antrojo pulko karių su keliais šunimis. Kariai vilkėjo neperšaukiamas liemenes, buvo pasiruošę skydus. "Riausių nebus, nors esame pasirengę viskam", - patikino vienas pareigūnas. Tačiau sužinojus, kad R.Paksas jau išvažiavo iš Prezidentūros Seimo link, policininkai skubiai apjuosė pastatą įspėjamąja juosta.

Pripūtė oro balioną

Prezidentas į Parlamentą atvyko vidurdienį. Jo kortežas iš karto nuvažiavo prie pagrindinio įėjimo. Rėmėjai, skanduodami "Už prezidentą", bandė prasiveržti arčiau, tačiau pareigūnai juos sulaukė. Kai po geros valandos R.Paksas užlipo į tribūną sakyti baigiamojo žodžio, Nepriklausomybės aikštėje įsivyravo tylą. Tuo metu šiek tiek atokiau, prieš pagrindinį įėjimą į Seimą, susirinko kelios dešimtys jaunuolių. Jie mojavo plakatais su prieš R.Paksą nukreiptais šūkiiais ir garsiai skandavo: "Gėda", "Paksą lauk", "Mes laimėsime". Iš karto po baigiamojo žodžio R.Paksas užsuko pabendrauti su šalininkais. Jam sunkiai sekėsi per žmones prasibrauti iki aikštėje įrengtos nedidelės scenos. Politikas su minia bendravo vos porą minučių. Jis padėkojo už paramą ir patikino, kad "Lietuvoje viskas bus tvarkoje". Tuo metu prie scenos buvo pripustas didžiulis mėlynas oro balionas su Liberalų demokratų partijos simbolika, tačiau R.Paksui baigus kalbėti oras iš jo buvo išleistas.

Susirėmimų išvengė

Mitinguotojai kantriai laukė balsavimo Seime pabaigos. Artėjant rezultatų skelbimo akimirkai, G.Šurkus nuolat pranešinėjo, kas vyksta Parlamento salėje. Sužinoję R.Paksui nepalankius balsavimo rezultatus, mitinguotojai atsisuko į Seimą ir pradėjo skanduoti "Gėda". G.Šurkus miniai pareiškė einąs padėkoti A.Paulauskui ir pasidomėjo, ar nušalintam prezidentui reikėtų dalyvauti kituose šalies vadovo rinkimuose. Žmonės choru atsakė teigiamai ir, skanduodami "Seimą lauk", iš karto patraukė link autobusų. Tuo tarpu keli jaunuoliai dėkodami Seimui uždegė žvakučių. Baiminantis incidentų, pareigūnai jaunuoliams leido pasitraukti arčiau Seimo, už įspėjamosios juostos. Be to, arčiau atbėgo maždaug dvi dešimtys Vidaus tarnybos antrojo pulko karių. Susirėmimų tarp skirtingų stovyklų pavyko išvengti. Tačiau policija sulaukė du klaipeidiečius, Nepriklausomybės aikštėje gėrusius degtinę. Pas vieną iš jų rastas kastetas.

2004 04 07

Respublika

Šoko ištikti R.Pakso šalininkai verkė

Nors apie dvidešimt jaunuoliu skanduodami Seimą šlovinančius šūkius erzino apie šešis šimtus prie Seimo susirinkusiu atstatydamo prezidento šalininku, keli šimtai policininkų padėjo išvengti riaušių

Danas Nagelė

Lygino su Kristumi

Apie šešis šimtus prezidento R.Pakso rėmėjų, daugiausiai pensinio amžiaus žmonės, vakar Seime vykstant apkaltai atėjo mitinguoti prie Seimo rūmų. Apie 10 val. pradėjusių rinktis paksininkų gretos sparčiai gausėjo. Susirinkusieji laikė plakatus su užrašais "Mes - už Paksą", "Šalin Paulauską", "Seimą - lauk", "Prezidentas - sąmokslas auka" ir pan. Ne vienas kalbėtojas grasino seimūnams Dievo bausme, lygino R.Paksą su Jėzumi Kristumi, kuris buvo nukryžiuotas, bet prisikėlė iš mirusiųjų. Po kiekvieno skambesnio sakinio žmonės imdavo skanduoti "Gėda", "Seimą - lauk", "Už prezidentą".

"Valdžios iškamšos"

Tarp mitingo dalyviu šmėžavo parlamentarai Dailis Barakauskas, libdemų lyderis Valentinas Mazuronis buvęs prezidento patarėjas Remigijus Ačas, seimūnas Vytautas Šustauskas, uniformuoti nacionalistai, vadovaujami Visvaldo Mažono, miniai kalbėjo libdemas Henrikas Žukauskas, dainavo kitas libdemas Egidijus Skarbalius. Mitingą vedęs prezidento patarėjas Gintaras Šurkus kvietė žmones mitinguoti ramiai - nesi-griebti smurto, dainuoti tautiškas dainas, nes rimties prašos prezidentas. Aktyvi R.Pakso šalininkė profesorė Aušrinė Marija Pavilionienė negailėjo epitetų R.Pakso oponentams. Anot jos, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas yra menkysta, Judas, kadencija baigęs Valdas Adamkus - senosios šlepetės, premjeras Algirdas Brazauskas ir kiti - valdžios iškamšos.

Žmonės apsiverkė

G.Šurkus nuolat pranešinėjo mitinguotojams, kas vyksta Seime, retkarčiais įjungdamas tiesioginę radijo transliacija: gynė kalbas, prezidento kalbą, balsavimo dėl apkaltos rezultatus. Piketuotojai buvo nusiteikę taikiai, nors skaudžiai reagavo į praeivių replikas, pirštų prie smilkinių sukiojimus. Vienintelis radikalas V.Mažonas tikėjosi riaušių ir sakė palaikysiantis Seimo šturmą, jei kas nors jį inicijuos, nes labai nori sumušti seimūnus ir ypač A.Paulauską. Beje, susitikti su mitinguotojais atvyko ir pats R.Paksas. Jis padėjo jiems už paramą bei pareiškė, jog Lietuvoje bus viskas gerai. Jį į minia atlydėjo per 10 policininku bei apsaugos darbuotojų, kurie šiurkščiai stumdė net senutes, ketinusias prezidentui įteikti gėles. Išvykus R.Paksui, piketuotojų gretos sparčiai retėjo. Balsavimo rezultatų sulaukė tik apie 300 žmonių, kurie jiems liūdną žinią sutiko tylėdami, kai kurie net verkė. Keli žmonės replikavo, jog rezultatai yra suklastoti.

Vadino runkeliais

Prie Seimo rūmų susirinę apie dvidešimt jaunuolių, išgirdę balsavimo rezultatus, ėmė dėkoti Seimui, skandavo "mes laimėjom", iš aikštės išeinančius R.Pakso šalininkus lydėjo skanduodami: "Runkeliai". Juos saugojo keliasdešimt policininkų, įsileidę R.Pakso oponentus į zoną, kurią vadino policine ir į kurią nieko daugiau neįleido. Prezidento šalininkai reikalavo, kad policininkai sudrausmintų įžeidinėtojus, keliose vietose nutraukė Seimą nuo piketuotojų skiriančią juostą, mojavo kumščiais, keli bandė jėga "paauklėti" jaunuolius, bet; buvo sustabdyti policininku..

Šimtai policininkų

Policijos vadovybė vakar prie Seimo rūmų buvo sutelkusi gausias policijos pajėgas. Seimo prieigose budėjo keliasdešimt pareigūnų su šalimais, metaliniais skydais, apsauginėmis liemenėmis. Su jais buvo ir policijos kinologai su keturiais šunimis, netoliese budėjo apie 100 karių ir apie 200 policijos pareigūnų. Rimtų incidentų per piketą neužfiksuota, išskyrus kelis atvejus, kai policija piketuotojus sulaikė už degtinės gėrimą viešojoje vietoje. Kelias valandas aikštėje mindžikavę žmonės gerokai sužvarbo ir būriais ėjo į aplinkines parduotuves pirkti alkoholinių gėrimų, todėl tarp mitinguotojų buvo nemažai išgėrusių.

2004 04 07

Vakaro žinios

Pasibaigus apkaltai premjeras su palengvėjimu atsiduso

Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas sako, kad, pasibaigus Prezidento Rolando Pakso apkaltos procesui, galima su palengvėjimu atsidusti. Vyriausybės vadovo nuomone, kurią jis išsakė Telšių apskrityje Vyriausybės dienos metu vykusiuose susitikimuose, apkaltos procesas buvo pernelyg užsitęsęs, varginantis ir visiškai nereikalingas. A. Brazauskas juokavo, kad Lietuva neliks be Prezidento, bet neatsakė į klausimą, ar sutiks kelti savo kandidatūrą būsimuose Prezidento rinkimuose. Anot jo, tam reikia konsultuotis su savo partija, koalicijos partneriais, kitomis politinėmis jėgomis. Tad atsakymo, nei praėjus vos kelioms valandoms, nei praėjus kelioms dienoms, nereikėtų tikėtis.

2004 04 06

Naujienų agentūra ELTA

J. Borisovas džiaugiasi apkaltos rezultatais

Dosniausias prezidento Rolando Pakso rinkimų kampanijos rėmėjas Jurijus Borisovas vakar neslėpė džiaugsmo dėl Seimo balsavimo rezultatų. "Teisingas sprendimas, toks ir turėjo būti", - vakar vakare "Lietuvos žinioms" sakė jis.

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

Borisovas džiaugiasi

Asta Kuznecovaitė

Dosniausias prezidento Rolando Pakso rinkimų kampanijos rėmėjas Jurijus Borisovas vakar neslėpė džiaugsmo dėl Seimo balsavimo rezultatų. "Teisingas sprendimas, toks ir turėjo būti", - vakar vakare LŽ sakė jis. Oficialiai daugiau nei milijoną litų Pakso rinkimų kampanijai paaukojęs Borisovas vakar teigė visiškai atsiribosiąs nuo politikos ir nuo šiol neremsiąs nė vieno kandidato į prezidentus. "Užtenka, vieną parėmiau, o ką gavau. Nei pinigų, nei pilietybės, nei ramybės", - šmaikštavo Borisovas. Jis teigė nuo šiol gyvensiąs savo gyvenimą, bandysiąs "ant kojų" pastatyti bendrovę "Avia Baltika". "Labiausiai džiaugiuosi, kad pagaliau nuo manęs atsikabins visi - tiek prokuratūra, tiek žurnalistai", - apkaltą prezidentui įvertino Borisovas. "Avia Baltikos" vadovas tikisi, kad pasibaigus prezidento apkaltai bus nutrauktos ir jam iškeltos baudžiamosios bylos. LŽ šaltiniai Generalinėje prokuratūroje teigia, kad šis

Borisovo džiaugsmas yra pirmalaikis. Paksui praradus neliečiamybę, baudžiamosios bylos gali būti papildytos naujais epizodais, o įtarimai pareikšti gal ir pačiam Paksui. Neoficialiai teigiama, kad jis gali tapti įtariamuoju per tris ikiteisminius tyrimus, o į apklausą pakviestas jau šiandien.

2004 04 07

Lietuvos žinios

Finansuotojas buvusį favoritą vadino silpnu politiku

Tuo metu, kai Seimas vakar balsavo už Rolando Pakso nušalinimą nuo prezidento pareigų, dosniausias jo rinkimų kampanijos finansuotojas Jurijus Borisovas bendravo su Vytauto Didžiojo universiteto studentais. Šį susitikimą surengė visuomeninė organizacija Akademinis politologų klubas.

Turėjo planą

J.Borisovui šiuo metu sušvelnintas namų areštas ir jis gali išvykti iš namų nuo 7 iki 18 valandos. Visą likusį laiką privalo būti bute Vilniuje. "Mane pakvietė ir aš mielai sutikau. Turiu daug žinių, tik niekam mano mintys nereikalingos -R.Paksui nereikia, kitiems politikams irgi nereikia, tai galvoju, gal studentams bus įdomu", - sakė J.Borisovas. J.Borisovas studentams teigė, kad R.Paksas neturėjo gabaus politiko savybių. "Jis nieko politikoje nenuveikė, nemokėjo surinkti komandos ir buvo pernelyg silpnas", - aiškino jis. Paklaustas, kodėl jis to nenumatė anksčiau, nes R.Paksas nebuvo naujas žmogus politikoje, J.Borisovas atsakė, jog anksčiau visiškai nesidomėjo Lietuvos politiniu gyvenimu, be to, matė "jo nuoširdų norą pagerinti Lietuvos gyvenimą". Jis teigė, kad prieš pat apkaltą Seime turėjo planą, kaip per 10 dienų išgelbėti prezidentą, jei būtų priimtas patarėju į Prezidentūrą, tačiau neatskleidė to plano detalių. "Netgi Seimo reakciją dėl mano atėjimo į Prezidentūrą buvau numatęs, ir tai buvo to plano dalis, tačiau R.Paksas ir vėl nepanoro mano patarimų", - apgailestavo jis.

Keikėsi ne šiaip sau

Paklaustas, kaip reagavo, kai R.Paksas paskelbė atsiribojantis nuo jo, J.Borisovas atsakė, kad R.Paksas nuo jo atsiribojo jau antrą dieną po to, kai tik buvo išrinktas prezidentu. "Dėl ko, manote, aš taip keikiausi, kaip turbūt visi girdejote?" - šypsojosi auditorijai J.Borisovas. Prieštaringos reputacijos verslininkas taip pat pasakojo, kad buvo parengęs "puikų planą", kaip įgyvendinti, pasak jo, 143 R.Pakso rinkinių pažadus. Tačiau, anot jo, prezidentas visiškai ignoravo savo rėmėjo patarimus. "Pirmas jo rūpestis išengus į Prezidentūrą buvo įsteigti ten filmuotojo etatą, o ne, pavyzdžiui, mano siūlomą patarėjo socialiniams kaimo reikalams etatą", -teigė J.Borisovas.

2004 04 07

Respublika

Seimo narys V. Žalnerauskas suabejojo balsavimo rezultatais

Seimo narys liberaldemokratas Vladas Žalnerauskas, buvęs apkaltos proceso balsų skaičiavimo komisijos narys, pareiškė savo asmeninę nuomonę, kad negaliojančių biuletenių turėtų būti paskelbta daugiau. Parlamentaro nuomone, kai kurie biuleteniai turėjo padarytas tam tikras žymas, kurios gali parodyti, kaip balsavo Seimo nariai. V. Žalnerausko nuomone, taip buvo daromas spaudimas balsuojantiems Seimo nariams.

2004 04 06

Omni naujienos

Prie balsadėžių atėjo 116 parlamentarų

Žurnalistų skaičiavimais, ką tik pasibaigusiam slaptame balsavime apkaltos procese Seime dalyvavo 116 parlamentarų. Iš viso Seime dabar yra 137 parlamentarai, 4 vietos yra laisvos. Kad Rolandas Paksas būtų nušalintas, už šį sprendimą turi balsuoti ne mažiau kaip trys penktadaliai, t.y. 85, Seimo narių.

2004 04 06

Naujienų agentūra ELTA

Nuo prezidento pareigų nušalintas R.Paksas atsidūrė ligoninėje

Nuo prezidento pareigų nušalintas prezidentas Rolandas Paksas antradienį vakare atsidūrė ligoninėje. Dienraščio "Respublika" žiniomis, buvęs šalies vadovas prastai pasijusti galėjo jau Prezidentūroje vykusiame atsisveikinimo su komanda. Antradienį vakare R.Paksas iš Prezidentūros išėjo ir į automobilį įsėdo su buvusiu savo patarėju medike Vitale Vinickiene. Kaip "Respublikai" sakė sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas, apie 20 valandą R.Paksas buvo patikėtas medikų globai. Į kokią ligoninę ir kas atvežė R.Paksą - slepiama, tačiau netiesiogiai patvirtinama, jog jis paguldytas į kardiologinės reanimacijos skyrių. "Turbūt pervargimas, padidėjęs kraujospūdis", - aiškino ministras, pridūręs, kad pavojaus gyvybei nėra, R.Pakso sveikatos būklė - patenkinama. "Viskas susitvarkys, Lietuvos medicina pastatys ant kojų", - sakė ministras. Kiek laiko R.Paksas praleis ligoninėje, trečiadienį ryte turėtų nuspręsti medikų konsiliumas

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

L. Paksienė nekommentuoja vyro sveikatos

Atlaikęs alinantį apkaltos maratoną, vakar vakare nuo pareigų nušalintas prezidentas Rolandas Paksas atsidūrė ligoninėje. Kaip "Respublikai" sakė sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas, jau 20 val. eksprezidentas buvo patikėtas medikų globai. Netiesiogiai patvirtinta, kad R.Paksas paguldytas į kardiologinės reanimacijos skyrių. Buvusi pirmoji šalies ponija Laima Paksienė vakar vėlai vakare nenorėjo kalbėti apie ištikusią nelaimę: "Nenoriu apie tai kalbėti - mes jau privatūs asmenys".

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

Žinia apie R. Pakso sunegalavimą jo bendražygiams buvo netikėta

Buvę Rolando Pakso patarėjai, antradienio vakarą dalyvavę paskutinėje atsisveikinimo vakarienėje, teigia nepastebėję kokių nors Prezidento blogos savijautos ar sveikatos sutrikimo požymių, tačiau vienbalsiai pripažįsta, kad po 5 mėnesių skandalo įtampos jam reiktų pasistiprinti sveikatą. Antradienį apie 20 valandą vakaro tiesiai iš Prezidentūros rūmų R. Paksas, lydimas buvusios patarėjos medikės Vitalės Vinickienės, nuvyko į Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikas ir buvo paguldytas į Kardiologijos skyriaus reanimacinę palatą. Buvęs Prezidento patarėjas Visvaldas Račkauskas trečiadienį sakė tikįs, kad R. Pakso sveikatos sutrikimas tėra laikinas, ir spėjo, kad tai gali būti 5 mėnesių įtampos ir streso išdava. V. Račkauskas kategoriškai paneigė prielaidas, kad R. Pakso sveikatos sutrikimas galėjęs kilti dėl kartu pavartotų raminamųjų vaistų ir alkoholio. "Prezidentas pastaruoju metu visiškai visiškai nevartojo alkoholio", - pabrėžė V. Račkauskas. Buvęs Prezidento patarėjas Edmundas Ganasauskas teigė nepastebėjęs, kad antradienio vakarą R.

Paksas būtų jautęsis blogai, ir sakė yra nustebintas žinios apie jo buvimą ligoninėje. E. Ganusausko nuomone, R. Pakso sveikatos sutrikimas neturėtų būti rimtas. Tačiau, anot jo, vitaminų ir kitų organizmą stiprinančių vaistų kursas po kelių mėnesių streso R. Paksui būtų labai naudingas.

2004 04 07

Naujienų agentūra ELTA

R.Paksas netrukus bus išrašytas iš ligoninės

Buvęs Prezidentas Rolandas Paksas antradienio vakarą į ligoninę buvo paguldytas dėl padidėjusio kraujo spaudimo. Santariškių klinikų generalinis direktorius profesorius Aleksandras Laucevičius žurnalistus informavo apie Rolando Pakso sveikatą tiek, kiek jam tai leido daryti dabar jau kaip privatus asmuo į ligoninę atsigulęs R.Paksas. Pasak profesoriaus, R. Paksui buvo atlikti visi reikalingi sveikatos tyrimai. Medikai nusprendė, kad jo sveikatai pavojaus nėra. Trečiadienį ar ketvirtadienį R. Paksą ketinama išleisti iš ligoninės. Sprendimas, kada tai bus padaryta, priklausys tiek nuo medikų, tiek ir nuo paties R. Pakso. A. Laucevičius sakė, kad R. Paksas ir anksčiau turėjo aukštą kraujospūdį. Jis stebėjosi, kaip tokį aukštą kraujospūdį turintis asmuo atlaikė tokią didžiulę emocinę ir fizinę įtampą. R. Paksui buvo atliktas fizinio pajėgumo mėginys. Pasak sveikatos apsaugos ministro patarėjo Prano Šerpyčio, tokios problemos gali iškilti daugeliui žmonių. P. Šerpyčio teigimu, iki šiol R. Paksas savarankiškai gydėsi nuo padidėjusio kraujospūdžio. Sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas, kuris trečiadienį, minint Pasaulio sveikatos dieną, Santariškių klinikose surengė tradicinius pusryčius žurnalistams, paklaustas, ar aplankė čia besigydančių R. Paksą, sakė ligonio neaplankeš. Antradienį apie 20 valandą vakaro tiesiai iš Prezidentūros rūmų R. Paksas, lydimas buvusios patarėjos medikės Vitalės Vinickienės, nuvyko į Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikas ir buvo paguldytas į Kardiologijos skyriaus reanimacinę palatą. Buvęs Prezidento patarėjas Visvaldas Račkauskas trečiadienį sakė tikįs, kad R. Pakso sveikatos sutrikimas tėra laikinas, ir spėjo, kad tai gali būti 5 mėnesių įtampos ir streso išdava. V. Račkauskas kategoriškai paneigė prielaidas, kad R. Pakso sveikatos sutrikimas galėjęs kilti dėl kartu pavartotų raminamųjų vaistų ir alkoholio. "Prezidentas pastaruoju metu visiškai nevartojo alkoholio", - pabrėžė V. Račkauskas. Buvęs Prezidento patarėjas Edmundas Ganusauskas teigė nepastebėjęs, kad antradienio vakarą R. Paksas būtų jautęsis blogai, ir sakė yra nustebintas žinios apie jo buvimą ligoninėje. E. Ganusausko nuomone, R. Pakso sveikatos sutrikimas neturėtų būti rimtas. Tačiau, anot jo, vitaminų ir kitų organizmą stiprinančių vaistų kursas po kelių mėnesių streso R. Paksui būtų labai naudingas.

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

Po 5 mėnesių įtampos - į reanimacijos palatą

Loreta Čėsnienė

Atlaikęs alinančią apkaltos maratoną, vakar vakare nuo pareigų nušalintas prezidentas Rolandas Paksas atsidūrė ligoninėje. "Respublikos" žiniomis, buvęs šalies vadovas prastai pasijusti galėjo jau Prezidentūroje vykusiame atsisveikinimo su komanda vakare. 19.25 val. R.Paksas iš Prezidentūros išėjo ir į automobiliu išsėdo su buvusiu savo patarėju medike Vitale Vinickiene. Kaip "Respublikai" sakė sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas, jau 20 val. eksprezidentas buvo patikėtas medikų globai. Į kokią ligoninę ir kas atvežė R.Paksą - slepiama, tačiau netiesiogiai patvirtinama, jog jis paguldytas į kardiologinės reanimacijos skyrių. "Turbūt pervargimas, padidėjęs kraujospūdis", - paaiškino ministras, paklaustas, kas atsitiko didelę įtampą pastaruoju metu išgyvenusiam politikui. Tačiau J.Olekas ramino, kad pavojaus gyvybei nėra, R.Pakso sveikatos būklė - patenkinama. "Viskas susitvarkys, Lietuvos medicina pastatys ant kojų", - užtikrino sveikatos apsaugos ministras. Kiek laiko R.Paksas praleis ligoninėje, širyt turėtų nuspręsti medikų konsiliumas. Buvusi pirmoji šalies ponia

Laima Paksienė vakar vėlai vakare nenorėjo kalbėti apie ištikusią nelaimę. "Nenoriu apie tai kalbėti -mes jau privatūs asmenys", - "Respublikai" pasakė L.Paksienė. Tačiau ji pripažino, kad "Respublika" prieš 22 val. ją užtiko ne namie, ten nesą ir jos vyro. Kaip žinoma, pastaruoju metu R.Paksas viešai mėgdavo demonstruoti savo ištvėrmę ir gerą sveikatą - jis žiemą maudėsi Baltijos jūroje, skraidė kariniais ir civiliniais lėktuvais, žaidė tenisą. Paklaustas, kaip jaučiasi žmogus, kelis mėnesius patiriantis nuolatinę įtampą ir stresą, R.Paksas ne kartą tvirtino, jog jo savijauta - puiki.

2004 04 07

Respublika

Pakso šalininkus valdė jausmai

Asta Kuznecovaitė

Į Nepriklausomybės aikštę iš Lietuvos miestų ir miestelių suvažiavę Rolando Pakso rėmėjai, dar rytą grasinę šturmą užimti Seimo rūmus, vakarop nurimo ir išsiskirstė. Vakar prie Seimo rūmų į prezidentą Rolandą Paksą palaikantį mitingą rinkosi žmonės iš visos Lietuvos. Nors buvo laukta daugiataukstantinės minios, aikštėje susirinko apie 500-700 Pakso rėmėjų. Jie netvirtais balsais skandavo: "Mes už Paksą", "Seimui gėda". Pirmieji Nepriklausomybės aikštėje pasirodė vilniečiai, po jų "apsiginklavę" plakatais atvyko rėmėjai iš Radviliškio. Artėjant vidurdieniui atvyko komanda iš Kauno. Mitinguotojų dar pagausėjo, kai į parlamentą atvyko Paksas. Policijos duomenimis, daugiau nei pusė tūkstančio jo rėmėjų plūstelėjo centrinio Seimo rūmų įėjimo link, tačiau buvo sustabdyta policijos užtvaros. "Mes už Paksą", - toliau skandavo susirinkusieji ir plėšė lietuvių liaudies dainas. Miniai pritarė ir Pakso palaikyti atvykę liberaldemokratų pirmininkas Valentinas Mazuronis, buvęs prezidento patarėjas Remigijus Ačas, Vilniaus savivaldybės tarybos narys Juozas Imbrasas, profesinių sąjungų "Solidarumas" pirmininkė Aldona Balsienė, disidentas Antanas Terleckas. Po aikštę taip pat sukiojosi, kalbas iš specialiai parengtos tribūnos sakė Gintaras Šurkus, Aušrinė Marija Pavilionienė, kiti Paksą palaikantys visuomenės veikėjai. Mitinguotojai prezidentą lygino su mitologiniu paukščiu Feniksu, skelbė, kad Lietuva - tai runkeliai, ir žadėjo bet kuria kaina apginti "tautos išrinktą vadovą". Aikštėje pasirodžius artimam Pakso bendražygiui Dailiui Barakauskui, dalis mitinguotojų žadėjo visokeriopą paramą Paksui ir teigė per kitus rinkimus balsuosią už tą patį prezidentą. "Aukščiausia valdžia yra ne Seimas, o žmonės", - dar labiau aistras kaitino į tribūną užlipęs Šurkus. "Paulauskas yra gyvatė. Jis jau tapo lietuviškuoju judu", - kalbėjo Aušrinė Marija Pavilionienė. Netrukus minioje pasirodė Tikrųjų patriotų sąjungos vadu save vadinantis 5 kartus teistas Alfredas Gailius-Butkevičius. Nešinas Paulausko nuotrauka su degtukais išbadytomis akimis jis ragino tautą nieko nelaukiant taip pasielgti su Seimo pirmininku, tačiau, pamatęs link jo artėjančius policijos pareigūnus, pakabino nuotrauką ant metalinės tvoros ir suskubo pasislėpti minioje. Seimo pirmininko pavardė vakar tarp susirinkusiųjų buvo linksniuojama dažniausiai. Ją išdavyste kaltino ne vienas Pakso rėmėjas. Ši pavardė buvo nuolat prikašiojama ir apie vidurdienį priešais Seimą atsistojusiai, prieš prezidentą protestuojančiai vilniečių Kariniais šeimai. Trys žmonės, nepabijoję pareikšti savo nuomonės, nerukus buvo apsupti besityčiojančių Pakso rėmėjų, iš jų lūpų pasipylė kaltinimai, kad šie Paulausko yra papirkti. "Daryti tvarkos" prie šeimos netrukus priėjo ir kauniečio radikalo Visvaldo Mažono vadovaujami vyrukai. "Gal jums padėti išeiti?" - pasiteiravo agresyviai nusiteikę juodomis uniformomis dėvintys vyrai. Tačiau netrukus policijos pareigūnų ir demonstrantų paraginti netrukdyti, jie nuo prezidento priešininkų pasitraukė. LŽ pakalbintas Kauno apskrities Lietuvos patriotų sąjungos vadovas Mažonas sakė, kad minia nėra nusiteikusi riaušėms ir, pasak jo, čia atvykusi kovoti prieš nesibaigiančią korupciją ir politikų spaudimą. Į Seimą kol kas nežadąs bolotiruotis radikalas tvirtino, kad jam, kaip ir daugeliui šalies gyventojų, jau nėra ką prarasti, todėl jis "apsikarstęs dinamitu, mielai patrauktų į Seimą ir ten susisprogdintų". Pasiakoti už Paksą buvo pasiryžęs ne tik Mažonas. Minioje blaškėsi kelios religinio fanatizmo apimtos moteriškės, kurios, rankose laikydamos šventus paveikslus, keikė tiek Paulauską, tiek už apkaltą pasisakiusius Seimo

narius. "Mes turime jų prašyti: atsipeikėkite ir atgaukite protą", - toliau sunkiai valdomą minią kaitino Šurkus. Seimui paskelbus oficialius balsavimo rezultatus, Nepriklausomybės aikštėje tebuvo likę vos 300 jau buvusio prezidento rėmėjų. Jie neslėpė nusivylimo parlamentarų balsavimu ir visas emocijas nukreipė į renginį saugojusią policiją bei Kariniausų šeima palaikiusius studentus. Nusivylę Pakso rėmėjai jiems grasino susidorojimu ir tikino, kad "prezidentas laimės rinkimus". Viešąją tvarką prie Seimo rūmų vakar palaikė apie 200 policijos pareigūnų. Dar apie 100 Vidaus tarnybos 2-ojo pulko karių buvo pasiryžę tramdyti įsiauđrinusią minią, tačiau jų pagalbos neprireikė. Aikštėje sukiojosi ir nemažai Valstybės saugumo departamento pareigūnų. Nors buvo pasiruošta viskam, incidentų nebuvo, tačiau už susirinkimų tvarkos pažeidimą nesankcionuoto mitingo organizatoriams bus iškeltos bylos.

2004 04 07

Lietuvos žinios

A.Paulauskas sieks atstatyti Prezidento autoritetą

Laikiniai Prezidento pareigas einantis Artūras Paulauskas sako nuo pirmos savo darbo dienos sieksias atstatyti Prezidento institucijos autoritetą. Kartu A. Paulauskas sako neįaučiaš jokio džiaugsmo ar laimėjimo dėl Rolando Pakso atstatydinimo iš šalies vadovo posto, tik sveikina įvykusį teisingumą. "Darbų yra daug, bet Prezidento institucijos autoriteto kėlimas turi būti pradėtas nuo pirmos dienos. Nes ši institucija patyrė tokius moralinius smūgius ir kritiką, kuri "pervažiavo" per moralinį Prezidento autoritetą ir dabar bet kuriam - nesvarbu ar laikinajam šalies vadovui, ar naujai išrinktam - tą reikės daryti - atstatyti autoritetą, ir tam reikės nemažai laiko", - antradienį žurnalistams surengtoje trumpoje spaudos konferencijoje Seime kalbėjo laikinasis šalies vadovas A. Paulauskas. Vertindamas balsavimo rezultatus dėl R. Pakso nušalinimo nuo pareigų, A. Paulauskas teigė, kad jie yra pamokantys. "Pamoka man asmeniškai - negalima niekada iki paskutinės minutės nusiraminti. Net išoriškai atrodė, kad vieni buvo nusiteikę, kad balsų bus pakankamai daug, net skaičiavo apie 100 ir daugiau balsų. Bet galutinis rezultatas parodė, kad tie, kurie inicijavo apkaltą - 86 parlamentarai - gal kas prisidėjo, kažkas nukrito, - bet iš esmės tie patys ir liko", - sakė A. Paulauskas. Antradienį Seime per apkaltą R. Paksas buvo atstatyđintas iš Prezidento posto dėl visų trijų jam iškeltų kaltinimų. Du pirmuosius kaltinimus palaikė po 86 parlamentarų, trečiąjį - 89 Seimo nariai. A. Paulauskas sakė neįaučiaš ypatingų emocijų dėl pavykusios apkaltos R. Paksui, tačiau sveikino tai, kad "teisingumas galiausiai įvyko". "Nors klausantis 2 dienas apkaltos posėđžių Seime, pasirodė, kad sąvokos visiškai supainiotos. Vieni kalba apie teisingumą, gėrį, moralumą, net apie neigiamus dalykus kalbėdami sako tuos žodžius. Viskas taip susipainiojo, kad reikės viską pabandyti atstatyti atgal, - kas yra gėris, kas yra teisingumas, įstatymas, žmogaus teisės. Nes per tą 5 mėnesius trukusį procesą pasirodė, kad viešųjų ryšių specialistai dirba taip, kad galima bet ką įrodyti", - kalbėjo A. Paulauskas. Laikiniai einantis prezidento pareigas Artūras Paulauskas sako, jog Prezidento apkalta parodė, kad teisingumas nugalėjo, parodė valstybės brandą, demokratijos instrumentų galią, sustabdė neigiamų tendencijų plitimą, apie kurias sužinota pernai lapkritį paskelbus Valstybės saugumo departamento pažymą. Kaip sakė A.Paulauskas tiesioginėje Lietuvos televizijos laidoje "Spaudos klubas", apkaltos procesas padarė pradžią apsisvalymui. A.Paulausko teigimu, per tuos du mėnesius jis stengsis, kad kuo mažiau liktų nepatenkintų žmonių savo gyvenimu. Pasak Paulausko, mitinguose Paksui remti vakar ir šiandien daugiausia susirinko žmonių, ne tiek jį remiančių, kiek norinčių išsakyti savo bėdas. Kaip sakė laikinasis valstybės vadovas, mitinguotojai skundėsi dėl neatgaunamos žemės, nemokamų atlyginimų ir pan. Susipriešinusiai visuomenei subalansuoti, Artūro Paulausko nuomone, prezidentas turi "skleisti santarvę, mobilizuoti visuomenę telkiant apie gerą idėją, palaikyti dalykinius santykius su Seimo frakcijos, Vyriausybės institucijomis". Laikinasis prezidentas sakė nekelsias savo kandidatūros būsimo siuose priešlaikiniuose prezidento rinkimuose, tarp tinkamų kandidatų paminėjo prezidentą Valdą Adamkų, premjerą Algirdą Brazauską. A. Paulauskas taip pat teigė neketinas keltis dirbti į prezidentūrą ir noris

laikinai užimdamas šalies vadovo pareigas likti Seime. "Mano nuomone, man tikrai čia visiškai pakanka vietos darbui. Jei nebus teisinių reikalavimų ir pareigos ten dirbti, tikrai aš niekur nesikelsiu, dirbsiu čia, Seime", - dėstė A. Paulauskas. Jis taip pat neatmetė galimybės, jog gali dalyvauti pirmalaikiuose Prezidento rinkimuose. Tačiau A. Paulauskas patikino neketinąs kandidatuoti į šalies vadovo postą, jei R. Paksas kels savo kandidatūrą. Tokiu atveju, anot A. Paulausko, būtų geriausia, jei šiuo metu susidariusi "pozityvioji Seimo dauguma" iškeltų ir paremtų vieną bendrą kandidatą. "Nesvarbu, kas tai būtų, ar Valdas Adamkus, ar Algirdas Brazauskas, ar kuris nors kitas kandidatas", - sakė A. Paulauskas. Seimas dabar per 10 dienų turi paskelbti pirmalaikių Prezidento rinkimų datą. Prezidento rinkimai greičiausiai būtų rengiami kartu su Europarlamento rinkimais birželio 13 d. Tačiau dar prieš paskelbdamas datą Seimas skubos tvarka turės pataisyti Prezidento rinkimų įstatymą, nes kai kurie minėtame įstatyme numatyti terminai, pavyzdžiui, kandidatų parašų rinkimui numatytas 100 dienų laikas, neatitinka Konstitucijoje numatytų terminų. Laikinai Seimo Pirmininko pareigas einantis Česlovas Juršėnas Eltai antradienį sakė sieksiantis, kad tokios Prezidento rinkimų įstatymo pataisos, kurias iš esmės rengė Vyriausioji rinkimų komisija, būtų pateiktos jau artimiausiam Seimo posėdyje šį ketvirtadienį. Konstitucija numato, jog, pašalinus Prezidentą iš pareigų, naujo šalies vadovo rinkimai turi būti surengti ne vėliau kaip per du mėnesius.

2004 04 06

Lietuvos radijas

A.M.Pavilionienė A.Paulauską pavadino gyvate

Parlamentarams sprendžiant Rolando Pakso likimą, už Seimo rūmų sienų visą dieną triukšmavo jo šalininkai. Prieštaringos reputacijos profesorė Aušrinė Marija Pavilionienė ragino nepamiršti parlamentarų, kaltinusių R.Pakšą, pavardžių, o Seimo pirmininką Artūrą Paulauską išvadino nuodinga gyvate, rašo dienraštis "Lietuvos rytas". Vakar palaikyti prezidento Rolando Pakso prie Seimo rūmų į nesankcionuotą mitingą susitrinko daugiau nei pusė tūkstančio rėmėjų iš visos Lietuvos. Dauguma jų atvyko liberaldemokratų užsakytais autobusais. "Respublikos" žiniomis, kai kurie autobusais atvykę mitinguotojai gavo ir dovanų - po rankšluostį su R.Pakso atvaizdu.

2004 04 07

Naujienų agentūra ELTA

A. Paulauskas atleido Prezidentūroje dirbusius R. Pakso bendražygius

Prezidento kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas Lietuvos radijui teigė, kad visus Rolando Pakso politinio asmeninio pasitikėjimo tarnautojus laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas savo dekretu jau atleido. Jo teigimu, maždaug keturioms dešimtims Prezidentūroje dirbusių R. Pakso bendražygių bus išmokamos vieno mėnesinio užmokesčio išeitinės kompensacijos. Prezidentūroje liko dirbti karjeros tarnautojai ir kanceliarijos darbuotojai, taigi dabar čia dirba apie 70 žmonių.

2004 04 07

Naujienų portalas OMNI

Saulius Spurga: A-ja-jai, arba socialdemokratijos sfinksai

Na, brolyčiai, tai bent nutiko! Socdemai sužaidė tokį žaidimą ir vos mūsų neišdūrė! O aš maniau, kad viskas jau kitaip, kad tik R. Pakso pusėj viskas susimaišę, jog neatskirsi, kur galva, o kur mažiau taurios kūno dalys.

Buvau pradėjęs tikėti savo pojūčiais ir sugebėjimu orientuotis aplinkoje, atliekant paprasčiausius aritmetinius veiksmus. Bet socdemai vėl sugražino mane į pirmykštę apsiblaususią būseną. Jie tikrai nemirtingi! Kaip sfinksai...

Štai, brolyčiai, pasirodo, beveik pusė gausiausios Seime, net 53 narius turinčios socialdemokratų frakcijos pasirodė esą R. Pakso šalininkai! Šventai tikėdamas žmogaus sugebėjimu pasaulį pažinti per skaičius aš, kaip ir kiekvienas save gerbiantis apžvalgininkas, jau seniai buvau suskaičiavęs, kad apkaltą Prezidentui R. Paksui turėtų palaikyti mažiausiai 95 Seimo nariai. Panašus skaičius išeidavo ir daugeliui kitų apžvalgininkų bei spaudos leidinių. Ir štai balsuojant kokie devyni Seimo nariai paprasčiausiai iš - ga - ra - vo. Drauge atlikime buhalterines pratybas. 22 socialliberalai, 20 liberalcentristų, 10 konservatorių - tai 52 Seimo nariai. Mišrios Seimo grupės nariai A. Saudargas bei G. Vagnorius - rimti ir principingi vyrai, tai jau 54. Dar keli valstiečiai - 56. Vadinasi, socialdemokratai prie šio skaičiaus pridėjo gal 30 balsų, o kokie 23 liko kitą pusę.

Savo laiku po kreipimusi į Konstitucinį Teismą dėl Prezidento R. Pakso veiksmų pasirašė 86 Seimo nariai, tačiau atkreipkite dėmesį, kad šis sąrašas liko be 5-ių ministrų, kuriems pasirašyti uždraudė ministras pirmininkas A. Brazauskas. Vadinasi, po visų aiškinimų, po R. Pakso apgailėtino poelgio skiriant - neskiriant J. Borisovą patarėju, po Konstitucinio Teismo sprendimo, kad R. Paksas šiurkščiai pažeidė Konstituciją, Seimo narių, pasisakančių už R. Pakso atstatydinimą ne tik nepadaugėjo, bet dargi sumažėjo. Kaip jums patinka?

Smagu buvo klausytis, kaip šiuos balsavimo rezultatus komentuoja socialdemokratų vadovai. Na, bent jau galėjo suderinti versijas... Č. Juršėnas dūrė pirštu į konservatorius - esą jie nepalaikė apkaltos, norėdami sukompromituoti socialdemokratų. G. Kirkilas rodė kita kryptimi - esą čia liberalcentristų išdaigos, ir jis jau seniai dėl to išpėjęs. Tik vienas V. Andriukaitis niekaip nesigynė, nieko neneigė, tik kalbėjo, kad toks poelgis įrodo didį socialdemokratų sąžiningumą, kad tai liudija socdemus esant brandžia, atsakinga partija, kuria galima pasitikėti.

Taigi V. Andriukaitis čia savo vietoj, o Č. Juršėnas demagoginiais sugebėjimais, rodos, iki šiol negarsėjo. Aišku, balsavimas buvo slaptas, ir taip samprotauti jis turi teisę. Bet aš taip pat turiu teisę svarstyti, kas labiau tikėtina - ar kad visa konservatorių frakcija išsikraustė iš proto, ar tiesiog tuo, kad pokyčiai vyksta ne taip sparčiai ir socdemai liko tuo, kuo ir buvo - akmeniniais, į žemę įaugusiais, mįslingai besišypsančiais ir savo paslaptis saugančiais sfinksais.

Ir visa tai įvyko dėl apkaltos aiškiausiai pasisakant nelygstamam partijos autoritetui A. Brazauskui, solidžiai argumentuojant Č. Juršėnui, G. Kirkilui, I. Šiaulienei, ugingai įtikinėjant V. Andriukaičiui. Taigi partijos vadams, užuot badžius pirštais į oponentus, derėtų nukreipti atidesnį žvilgsnį į būtybes žmogaus galva ir liūto liemeniu, kėpsančias savame kieme. Derėtų pasidomėti, kas gi slypi už tos sfinkso šypsenos? Ar visa tai galima paaiškinti vien nežabota vienmandatininkų meile savo rinkėjams?

Štai tada iš tikrųjų pradeda lankyti nei šiokios, nei tokios mintys. Galbūt R. Paksas ne šiaip sau taip drąsiai lipo ant ešafoto, nors daug naudingiau jam būtų buvę atsistatydinti - be to, galų gale jis garsus atsistatydinimų meistras. O gal jis žinojo daugiau, nei mes, pasyvūs proceso stebėtojai? Štai dėl ko jis vis mįslingai užsimindavo pramatą, kaip apkalta pasibaigs ir duodavo suprasti, kad ta pabaiga bus jam palanki. Galbūt po stalu buvo žaidžiama tamsi šachmatų partija, ir R. Paksas matė, kad svarstyklių lėkštė svyruoja į vieną ir kitą pusę, ir jo šansai ne tokie maži, kaip naiviai manė stebėtojai.

Atmintin sugrįžta 1998 m. spalio mėnuo, kai socialdemokratai akiai keršydami konservatoriams sužlugdė apkaltą A. Butkevičiui, kurio kaltė buvo įrodyta teisme. Tačiau šiuos įvykius, ko gero, sieja tik pats tas žodis - apkalta. Šio socialdemokratų veiksmo reikšmė gali būti rimtesnė. Gelmės, čia atsiveriančios - kur kas didesnės.

Mūsų komentatoriai ne sykį pastebėjo, kad Omni laiko prognozės puikiai pildosi. Tad čia prognozuojau, jog socdemai artimu laiku turės rimtų problemų, ypač jei nuo arenos nueis A. Brazauskas. Šis balsavimas atskleidė, kad daliai partijos jos vadovai - jokie autoritetai. Tai turėtų būti rimtas signalas ir galbūt akstinas atidžiau sijoti sąrašus prieš artėjančius rinkimus.

Socialdemokratai dažnai laikomi bene solidžiausia Lietuvos politine partija, jau persirgusia vaikiškais populizmo ligomis ir turinčia pakankamą intelektualinį potencialą - jėga,

stabilizuojančia visą Lietuvos politinę sistemą. Tačiau šis ant peilio ašmenų balansavęs balsavimas atskleidė, kad - galbūt dėl užkulisinųjų manipuliacijų - galima nuspėjauti į Lietuvos tarptautinį prestižą, palaikyti nepaaiškinamus veiksmus atliekantį Prezidentą, galų gale, smogti smūgius Seimo ir pačios partijos autoritetui. A-ja-jai...

2004 04 07

Naujienų portalas OMNI

Leonidas Donskis: Tragedija ar farsas?

Lietuvos demokratinės institucijos ir valstybė ką tik pasiekė sunkią, dramatišką pastangų pareikalavusią pergalę prieš metus valstybę griovusią ir visuomenę paties tikriausio fašizmo link stūmusią prezidentūrą.

Paskutinioji Rolando Pakso kalba, pasakyta seime, išskleidė galutines abejones dėl šio žmogaus ir jo aplinkos išipareigojimų modernios valstybės ir civilizuotos visuomenės normoms bei vertybėms.

Jei šitas žmogus ir jam kalbą rašęs patarėjas galėjo savo šalies konstituciją šturkščiai pažeidusi, valstybę ir tėvynę išdavusi prezidentą palyginti su Alfredu Dreyfusu, o apkaltą - su Dreyfuso byla XIX a. pabaigos Prancūzijoje, peršasi tik kelios galimos išvados. Arba jie Lietuvą laiko atsilikusia ir mažaraščių žmonių šalimi, arba jie patys demonstruoja tik užuojautos vertas istorijos žinias, arba šitie žmonės gali viską - ribos jiems neegzistuoja.

Esu įsitikinęs, kad arčiausiai tiesos yra trečiasis variantas. Šitiems žmonėms tikrai neegzistuoja jokios ribos - jie jas išplovė, lygiai kaip išplovė jie ir tokias sąvokas kaip tėvynė, garbė ir sąžinė.

Pats savo tekstuose apie Lietuvą ištikusią krizę užsiminiau apie Dreyfuso bylą, kuri visą prancūzų visuomenę ir ypač šviesuomenę kuriam laikui tarsi sukaldė į dvi dalis, bet iš tikrųjų pagimdė naują visuomenę ir iš esmės sustiprino tikėjimą respublikos idealais bei vertybėmis. Bet sykiu ir įspėjau, kad būtų tiesiog klaidu, jei kas nors sugalvotų prezidentą Rolandą Paksą palyginti su Alfredu Dreyfusu. Deja, tai įvyko.

Kas gi buvo Alfredas Dreyfusas, su kuriuo save drįso palyginti atstatydintas prezidentas? Jis buvo prancūzų karininkas, 1894 m. apkaltintas šnipinėjimu Vokietijos naudai. Kaip vėliau paaiškėjo, buvo sufabikuotas laiškas, iš kurio tarsi aiškėjo, jog Dreyfusas yra Vokietijos agentas, perduodantis jai slaptą karinę informaciją.

Kadangi įrodymų nebuvo, o kaltinimai buvo perdėm retoriniai, už Dreyfuso ginti stoji garsūs rašytojai ir žurnalistai - Emile'is Zola parašė savo garsųjį laišką "Aš kaltinu" (J'accuse), kuriame teigė, jog žmogaus teisių ir orumo pažeidimai be jokių svaresnių įrodymų kompromituoja valstybę, kurios vardu tas žmogus yra kaltinamas ir teisiamas. Jį palaikė Anatole'is France'as, Georges'as Clemenceau.

Bet pakako ir konservatyvių balsų, teigusių, jog valstybės interesai visada aukščiau už pavienio žmogaus teises - jų tarpe būta ir tokių garsenybių kaip eruditas menotyrininkas ir filosofas Hippolyte'as Taine'as. Taip antraeilė figūra šalies istorijoje - niekam iki to laiko nežinomas prancūzų kariuomenės karininkas - tapo simboliu ženklu ir nuoroda į fundamentalią diskusiją prancūzų visuomenėje apie tai, kas yra laisvė, garbė, sąžinė, atsakomybė ir piliečio teisės bei pareigos. Bet esama ir kitų šios istorijos niuansų, kurių negalėjo nežinoti tas, kas rašė prezidento atsisveikinimo su seimu kalbą. Alfredas Dreyfusas buvo žydas - visiškai asimiliuotas, nesidomėjęs žydų gyvenimu ir žydiškais reikalais, bet žydų kilmės. To pakako, kad per šalį persiristų siaubinga antisemitizmo banga.

Garsieji "Siono išminčių protokolai" Rusijos slaptosios policijos Ochrankos užsienio skyriaus vado Paryžiuje Piotro Ivanovičiaus Račkovskio buvo sufabikuoti 1897 m. - Dreyfuso bylos įkarštyje. Kitas antisemitinis falsifikatas "Rabino kalba", kuri Rusijoje buvo dalijama pogromų metu, buvo sufabikuotas taip pat tuo metu. Būtent tada buvo parašyti ir patys garsiausi antisemitiniai Edouard'o Drumont'o ir Francois Bournand'o pamfletai.

Kada teismo salėje buvo skaitomas nuosprendis Dreyfusą ištremti į Velnio salą, jis, kaip tikras karininkas, sušuko "Vive la France!", bet salė suriaumojo "Mirtis žydams!". Šią sceną stebėjęs žurnalistas iš Budapešto Theodoras Herzlis tą pačią akimirką suprato, kad jo viltims, jog visiškai asimiliavęsi ir išsižadę savo religijos bei tradicinio identiteto žydai antisemitų būtų palikti ramybėje, nelemta išsipildyti. Taip asimiliuotas ir žydų reikalams iki tol visiškai abejingas Austrijos-Vengrijos žydas Herzlis tapo sionizmo ideologijos ir sąjūdžio pradininku bei įkvėpėju.

Šios istorijos finalas buvo pakilus - Dreyfusas buvo reabilituotas ir gražintas į karininkų korpusą, nors oficialiai Prancūzijos vyriausybė niekada taip ir neatsiprašė jo už įžeidimą. Kad ir kaip būtų, 1894-1899 m. vykęs Dreyfuso procesas ne tik konsolidavo liberaliąsias Prancūzijos jėgas, bet ir sukūrė naują visuomenę, naują solidarumo tipą ir naują pilietinį garbės kodeksą.

Jei tik Rolandas Paksas ir ypač jį palaikantys antisemitai žinotų, su kuo jis save palygino, jiems pasidarytų labai nejauku... O gal ir ne - jei jau tinka visi vaidmenys ir priemonės, kodėl nepabuvus Dreyfusu?

Beje, vienu požūriu šis palyginimas vertas dėmesio - "Respublikos" rašiniai apie žydų ir homoseksualų valdomą pasaulį (ne tiek patys rašiniai, kiek jų publikavimui parinktas momentas) visai rimtai primena tą pačią seną politinio skandalo kanalizavimo ir jo nukreipimo link antisemitinės isterijos metodiką, naudotą Ochrankos ir kitų slaptosios policijos tarnybų.

Dreyfuso byla buvo žmogaus tragedija, virtusi Prancūzijos Respublikos triumfu, o Pakso apkalta yra Lietuvos Respublikos triumfas, užbaigęs farsą. Bet šitas farsas galėjo virsti šalies tragedija, jei per keturiolika metų Lietuva nebūtų tapusi tikra demokratine valstybe.

Tad dabar džiaugtis verta ne per ilgai - atakos prieš Lietuvą tęsis. Paašikėjus, kad ne taip ir lengva iš tikrųjų fašizuoti sovietiniame leksikone kitaip nei fašistais nevadintų lietuvių, bus griebtasi kitų kortų ir, ko gero, kito masto operacijų bei išlaidų.

Bet, laimei, mes su šiomis problemomis nebūsime palikti patys sau. Šį kartą ES ir JAV atidžiai stebėjo, kaip elgiasi naujokė. O ji elgėsi puikiai ir pavyzdingai - Vakarų Europos ir Šiaurės Amerikos demokratijoms beliko įsitikinti, kad į klubą stoja solidi, demokratinio žaidimo taisyklės puikiai perpratusi ir save gerbianči šalis.

Net jei ir įvyktų Pakso regeneracija ir jis vėl sugrižtų į valdžią (nors norisi tikėti, kad mūsų teisinė sistema tokiam scenarijui užkirs kelią), ES ir NATO partnerės į tokią bėdą reaguotų panašiai kaip jos reagavo į Jorgo Haiderio Laisvės partijos pergalę Austrijos rinkimuose - jos paprasčiausiai netoleruotų nacių simboliką naudojusio ir iš demokratijos bei savo paties visuomenės pasityčiojusio politiko.

Vienas dalykas yra ne hipotetinis, o akivaizdus - Lietuva susidūrė su brutalia ir jokių civilizuoto žaidimo taisyklių nepripažįstančia jėga, kuri turi savo atramas mūsų politinėje sistemoje ir visuomenėje. Lietuva ką tik savo demokratinėmis institucijomis užkirto kelią pačiam tikriausiam ritimuisi į fašizoidinį režimą.

Iš to reikia daryti išvadas. Šalies destabilizacijos scenarijams, kurių dar tikrai sulauksime, efektyviai pasipriešinti gali ne tik tradicinių politinių partijų konsolidacija, kai tik šalies garbei iškyla pavojus, bet ir absoliutus mūsų politikos viešumas.

Ar gali pasikartoti Pakso istorija ir ar gali jis sugrižti? Ir taip, ir ne. Toks pat jis nebegali sugrižti, nes toks, koks jis yra dabar, jis nebereikalingas net ir savo paties partijai. Tik abejoju, ar jis gali tapti kitokiu. Bet kad jo išmėginti metodai bus ne kartą paleisti į darbą - tuo tikrai neverta abejoti. Jis mobilizavo daug tamsos ir neapykantos - šios tvirčiausios populistų valiutos, tiesiog neįkainojamo turto, sukaupto gudresniam ir gabesniam už Paksą manipuliatoriui bei demagogui.

Karlas Marxas yra rašęs, jog istorija kartojasi du kartus - vieną kartą kaip tragedija, o kitą kartą kaip farsas. Paksas ir paksizmas netapo tragedija, nes jis buvo farsas iš pat pradžių. Bet jo pakartotinis išrinkimas neabejotinai taptų Lietuvos tragedija.

Žmogus, save lyginantis su Jėzumi Kristumi, o susikompromitavusio prezidento apkaltą - su Dreyfuso byla, yra juokingas tik tol, kol yra izoliuotas ir kol toks jo elgesys nesukelia rimtos

diskusijos ar neperskelia visuomenės per pusę, t.y. kol visiems yra aišku, kad prieš mus - farsas, o gal net ir groteskas.

Jis taptų grėsmingu, jei didesniajai visuomenės daliai pasirodytų, kad toks elgesys yra didingas ir tragiškas.

Rolando Pakso iškilimo ir žlugimo istorija tapo ne tik neįkainojama dovana filosofams ir sociologams, mėginantiems įspėti socialumo ir galios paslaptis (kas valdo ir suartina bei išskiria žmones - idėjos ir normos ar interesai, brutali jėga ir manipuliacijos?).

Ji dar ilgai vers mus visus galvoti apie tai, kas galėjo ištikti Lietuvą, jei dabartinis Paksas būtų atėjęs, tarkim, prieš septynerius metus.

2004 04 07

Naujienų portalas OMNI

Nušalintą prezidentą kvies prokuratūra ir saugumas

Per apkaltą Prezidento posto ir neliečiamumo statuso netekęs Rolandas Paksas jau artimiausiu metu bus iškviestas į prokuratūrą. Pareigūnai neatskleidžia, ar ketina jam pateikti įtarimus. Galimus Jurijaus Borisovo grasinimus tiriantis Generalinės prokuratūros prokuroras Mindaugas Dūda "Klaipėdai" patvirtino norįs dar kartą apklausti R.Paksą. Pasak prokuroro, reikia peržiūrėti esamą padėtį ir priimti sprendimą. "Manau, kažką spręsiu jau ryt rytą", - vakar dienraščiui sakė pareigūnas. Apklausti R.Paksą norėtų ir Valstybės saugumo departamento pareigūnai. Jie aiškinasi, kaip slapta Mečio Laurinkaus pažyma apie grėsmes Lietuvos saugumui pateko į dienraščio puslapius.

2004 04 07

Naujienų agentūra ELTA

Prokurorai jau planuoja Rolando Pakso apklausas

Už šiurkščius Konstitucijos pažeidimus per apkaltą iš prezidento pareigų nušalintas Rolandas Paksas netrukus turės minti Generalinės prokuratūros slenksčius. Su politiniu skandalu susijusius tris ikiteisminius tyrimus atliekantys prokurorai artimiausiu metu ketina kviešti R.Paksą į apklausas. Tai gali įvykti jau šią savaitę ar kitą savaitę, nes į Vilniaus Santariškių klinikas dėl padidėjusio kraujospūdžio patekusį buvusį šalies vadovą ruošiamasi išrašyti namo. "Taip, savaime suprantama, jis bus apklaustas", - BNS sakė Generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis. Neliečiamybės netekęs R.Paksas dabar pareigūnams negalės atsisakyti atvykti liudyti. Jeigu Lietuvos Respublikos pilietis R.Paksas nevykdys pareigūnų nurodymų - neatvyks kviečiamas į apklausą - jį atvesdins policija arba jam teks sumokėti piniginę baudą. Tokias sankcijas numato įstatymai. Pagal įstatymus, prezidentą apklausti buvo galima tik tada, kai jis pats sutinka. Būdamas šalies vadovu, R.Paksas kartą liudijo prokurorui ir ikiteisminio tyrimui teisėjui. Prezidentūroje pernai sausio 17 dieną jis kaip liudytojas davė parodymus ikiteisminiame tyrime, kuriame jo rinkimų kampanijos rėmėjas, bendrovės "Avia Baltika" vadovas Jurijus Borisovas įtariamas grasinimu jam, jei nebus paskirtas patarėju. R.Paksas per apklausą teigė, kad J.Borisovas jam negrasino. Tuo tarpu šiemet kovo 25 dieną savo viešojoje kalboje R.Paksas teigė, kad pastarosiomis dienomis J.Borisovas nedviprasmiškai leido jam suprasti, kad prieš jį, jeigu nepriims pastarojo į visuomeninio patarėjo pareigas, gali būti panaudota neva kompromituojanti medžiaga. Šiemet prokurorai norėjo apklausti R.Paksą dar kartą, tačiau šis atsisakė, teigdamas, kad jis jau parodymus davė. R.Paksas buvo kaltinamas, jog jis pernykščiu dekretu neteisėtai suteikė J. Borisovui Lietuvos pilietybę už pastarojo suteiktą finansinę ir kitokią svarią paramą, tuo šiurkščiai pažeisdamas Konstituciją ir sulaužydamas duotą priesaiką. Už prezidento nušalinimą iš užimamų pareigų dėl šio kaltinimo 86 parlamentarai balsavo "už", 17 balsavo prieš. Seimo nariai taip pat nusprendė pašalinti R.Paksą iš pareigų dėl dar dviejų kaltinimų. Į prokurorų, atliekančių ikiteisminius tyrimus dėl galimo valstybės tarnautojų neteisėto kišimosi sprendžiant turtinius bendrovės "Žemaitijos

keliai" akcijų valdymo ginčus bei atliekant bendrovės "Šiaulių plentas" veiklos patikrinimus, klausimus R.Paksas visai neatsakinėjo. Dabar į prokurorų "nemalonius klausimus" R.Paksui teks atsakyti. Šiame ikiteisminiame tyrime kol kas įtarimai niekam nėra pareikšti. "Yra telefoniniai pokalbiai ir reikia išsiaiškinti jų prasmę, tada ir spręsim", - BNS sakė Generalinės prokuratūros prokuroras Aidis Mažeika. Konstitucinis Teismas savo nutarime konstatavo, kad R.Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus, naudodamasis savo statusu, duodamas nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui pasinaudojant tarnybine padėtimi siekti per teisėsaugos institucijas paveikti UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo Rolandui Paksui artimiems asmenims, taip pat Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas 2003 metais, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus ir naudodamasis savo statusu, darydamas įtaką UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo Rolandui Paksui artimiems asmenims, šturkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką. Už šį kaltinimą antradienį balsavo 89 Seimo nariai balsavo "už", 14 balsavo prieš. Buvęs šalies vadovas gali būti apklaustas ir ikiteisminiame tyrime dėl slaptos informacijos nutekėjimo iš Prezidentūros. Ikiteisminį tyrimą tyrimą dėl slaptos informacijos nutekėjimo atlieka Valstybės saugumo departamentas. VSD aiškinasi, kaip slapta pažyma "Dėl negatyvių tendencijų, keliančių grėsmę šalies nacionaliniam saugumui" buvo paskelbta žiniasklaidoje, taip pat domimasi, kaip slapta informacija, kurią VSD suteikė Prezidentūrai, buvo paviešinta pašaliniam asmeniui. "Mes aptarsim, ir pamąstysim, visko gali būti, gal ir apklausim", - BNS sakė šiam tyrimui vadovaujantis Generalinės prokuratūros prokuroras Saulius Dužinskas. BNS žiniomis, atliekant šį tyrimą, buvo apklausti kai kurie buvę ir dabartiniai prezidento R.Pakso komandos nariai bei kiti pareigūnai. Pareigūnai apklausė ir Seimo pirmininką Artūrą Paulauską. Artimas prezidento R.Pakso bendražygis Liberaldemokratų frakcijos Seime narys Dailis Barakauskas tiesiogiai transliuotoje Lietuvos televizijos laidoje "Spaudos klubas" yra pripažinęs, jog prezidentas prašė jo tarpininkauti sprendžiant bendrovių "Šiaulių plentas" ir "Restako" ginčą. Pastarosios bendrovės vadovas Algirdas Drakšas buvo suinteresuotas įsigyti "Šiaulių plento" akcijų. Anksčiau šiai bendrovei vadovavo pats R.Paksas. "Tai buvo dviejų ūkinių subjektų tarpusavio santykių aiškinimasis ir prezidentas paprašė manęs vienintelio dalyko - kad aš paprašyčiau ("Šiaulių plentas" vadovo - BNS) Alfonso Armalo ir A.Drakšo, kad jie susėstų prie stalo ir aptartų šitų dviejų kompanijų reikalus. Tai visos neordinarinės priemonės", - sakė laidoje D.Barakauskas. Parlamentinė komisija dėl galimų grėsmių nacionaliniam saugumui nustatė, jog A.Drakšas šių metų spalio 10 dieną kalbėjosi su R.Paksu apie bendrovės "Šiaulių plentas" akcijų perleidimą ir prašė valstybės vadovo pagalbos. Pastarasis kalbėjo apie "neordinarių priemonių" būtinumą ir pažadėjo pasitelkti savo patarėjus Remigijų Ačą bei Visvaldą Račkauską. Vėliau vykusiame pokalbyje prezidentas A.Drakšui pranešė, jog reikalinga įtaka dėl "Šiaulių plento" akcijų įsigijimo yra padaryta. Šiaulių miesto policijos vyriausiasis komisaras Vidas Maigys viešame komisijos posėdyje paliudijo, jog prezidento patarėjas teisėtvarkos klausimais V.Račkauskas teiravosi jo apie "Šiaulių plento" veiklą ir jos vadovus. Komisija taip pat nustatė, jog spalio 20-23 dienomis Šiaulių Vyriausiojo policijos komisariato Ekonominių nusikaltimų tyrimo skyriaus pareigūnai surengė "Šiaulių plento" buhalterinės apskaitos patikrinimą, to paties mėnesio 27 dieną pagal anoniminių skundą bendrovės patikrinimą pradėjo ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT).

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

A. Medalinskas: R. Paksas nenusiteikęs nuleisti rankų

Rolando Pakso šalininkai teigia, kad per apkaltą nušalintas Prezidentas nenuleidžia rankų ir vėl sieks valstybės vadovo posto. Seimo narys iš liberaldemokratų frakcijos Rolandas

Pavilionis teigia iš antradienio vakare vykusio pokalbio su R. Paksu supratęs, kad jis pasiryžęs vėl siekti valstybės vadovo posto. Antradienį vakare Prezidentūroje apsilankė beveik visi Seimo R. Pakso rėmusios liberaldemokratų frakcijos nariai. Po atstatydinimo Seime R. Paksas taip pat bendravo su ištikimais savo komandos nariais. Ne taip aiškiai, kaip R. Pavilionis, tačiau panašiai kalbėjo ir buvęs Prezidento patarėjas Alvydas Medalinskas. "Aš manau, kad kada nors Prezidentas galės duoti savo žinią", - sakė antradienį A. Medalinskas. A. Medalinsko teigimu, paskutinės Prezidento kalbos, ypač jo kreipimasis į Lietuvos žmones, liudija "nusiteikimą nenuleisti rankų ir siekti tų idėjų, kurios jam labai svarbios". Savo paskutiniame kreipimesi į Lietuvos žmones R. Paksas tikino esąs sistemos auka ir žadėjo neatsisakyti savo siekių, dėl kurių ėjo į Prezidentus. "Visada kovosiu prieš tikrąsias, o ne išgalvotas grėsmes valstybės nacionaliniam saugumui. Kovosiu prieš žmonių nuskurdinimą, korupciją, vis didėjantį turinį atotrūkį, ES lėšų grobstymą, narkomaniją ir narkomafiją, organizuotą nusikalstamumą, savanorišką dėl nepakeliamo vargo Lietuvos žmonių tremtį į svetimus kraštus", - sakė savo kalboje Lietuvos žmonėms R. Paksas. Politikos apžvalgininkai paskutinę R. Pakso kalbą tautai taip pat įvertino kaip paraišką naujiems Prezidento rinkimams.

2004 04 07

Naujienų agentūra ELTA

Prezidentūroje - Rolando Pakso palydėtuovės

Seimui nušalinus Rolandą Pakso iš prezidento pareigų, antradienio pavakarę vyko R. Pakso susitikimai su ištikimųjų patarėjų žiedu ir jį nuolat rėmusiais Seimo liberaldemokratais. Pasakęs paskutinę kalbą Seime, R. Paksas grįžo į savo kabinetą antrajame Prezidentūros rūmų aukšte, kur laukė balsavimo dėl jo nušalinimo rezultatų. Prezidentūros kavinėje per televiziją būrys žurnalistų ir keletas prezidento kanceliarijos darbuotojų stebėjo Aukščiausiojo Teismo pirmininką Vytautą Greičių skelbiant rezultatus. Apie 17 val. į Prezidentūrą atvyko Liberalų demokratų partijos pirmininkas Valentinas Mazuronis, šiek tiek vėliau atvyko beveik visa Seimo Liberalų demokratų frakcija, kurios atstovai teigė savo iniciatyva atėję į Prezidentūrą. Frakcijos seniūnas Henrikas Žukauskas teigė, kad atvykę "padėkoti prezidentui už nuveiktus darbus per vienerius metus". Šiek tiek griežčiau pasakė vienas aršiausių prezidento šalininkų Rolandas Pavilionis, kuris užgauliojo buvusius prezidentus Algirdą Brazauską ir Valdą Adamkų bei laikinąjį prezidentą Artūrą Paulauską. Paklaustas, kurių kandidatų R. Paksas negalėtų įveikti pirmalaikiuose prezidento rinkimuose, R. Pavilionis teigė, kad nei V. Adamkus, nei A. Brazauskas, nei "ypač negatyviai" jo požiūriu vertintinas A. Paulauskas "neturi jokių šansų". "Tai yra jau praeities dalykai, kuriuos reikia užmiršti ir galvoti apie perspektyvą, siejant ją su visiškai kitais asmenimis, tikrai ne su tais dviem pagyvenusiais prezidentais ir vienu labai ambicingu, bet deja, neturinčiu tiek intelektualių galių, kad galėtų pretenduoti būti išrinktas prezidentu", - negailėjo pagiežos R. Pavilionis. Pakiliai jautėsi ir kai kurie R. Pakso patarėjai. Po politinio skandalo pradžios į Prezidentūrą atėjęs dirbti patarėju nacionalinio saugumo klausimais Romualdas Senovaitis teigė, kad "daug kas pasisėkė ir daug kas dar pasisėks". Ilgametis R. Pakso bendražygis Alvydas Medalinskas teigė, kad su prezidentu kalbėję apie rezultatus Seime. "Praktiškai buvo pavykę Seimui įrodyti, kad prezidentas yra nekaltas, bet vienas Seimo narys ar keli Seimo nariai nulėmė į kitą pusę, bet reikia priimti rezultata toks, koks yra", - teigė A. Medalinskas. A. Medalinskas pažymėjo, kad lemiamas veiksnys dėl apkaltos rezultatų buvo "situacija" su verslininko Jurijaus Borisovo skyrimu ir neskyrimu visuomeniniu patarėju. Patarėjas Visvaldas Račkauskas, iš pradžių patardavęs prezidentui teisėtvarkos klausimais, o po A. Senovaičio atėjimo prisijungęs prie Prezidentūros Teisės departamento, teigė, kad tai buvo "didžiulė gyvenimiška patirtis". Prezidento kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas pažymėjo, kad laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas turės pasirašyti potvarkį dėl R. Pakso politinio pasitikėjimo patarėjų atleidimo. Tuo tarpu S. Daukanto aikštėje priešais Prezidentūrą lyjant lietui stoviniavo keletas jaunuolių, turėjusių plakatą "Laikas išeiti", kartkartėmis skandavusių "Mes laimėjom" ir uždegė žvakele.

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

Pokyčių Maskvos politikoje dėl Lietuvos neįvyks

Lietuvos Seimui nusprendus atleisti iš prezidento pareigų Rolandą Paksą, pokyčių Maskvos politikoje dėl Lietuvos neįvyks. Tokią nuomonę antradienį pareiškė Rusijos Federacijos Tarybos tarptautinių reikalų komiteto vadovas Michailas Margelovas. "Rusija, kuri niekada nesikišo ir neketina kištis į Lietuvos valstybės vidaus reikalus, gerbs Lietuvos žmonių pasirinkimą ir bendradarbiaus su bet kuriuo Lietuvos parlamentu ir bet kuriuo nauju prezidentu", - sakė M.Margelovas. Jo nuomone, nepriklausomai nuo to, kas taps kitu Lietuvos prezidentu ir kokia partija bus valdžioje, ši šalis tebebus Rusijos ekonominė partnerė. Kai dėl R.Pakso nušalinimo pasekmių pačiai Lietuvai, tai, kaip mano M.Margelovas, šaliai "dar ilgai teks įrodinėti savo politinį kreditingumą visam pasauliui". "Valstybei, kuri tapo NATO nare ir rengiasi įstoti į Europos Sąjungą, itin neparanki politinė krizė kaip tik dabar", - pažymėjo M.Margelovas. Ir nors, pasak jo, Lietuva tampa visateise šių dviejų galingų transkontinentinių organizacijų nare, "politinė krizė Lietuvoje neprideda plusų šiai šaliai". M.Margelovo nuomone, Lietuvai, įeinančiai į susivienijusios Europos sudėtį, "valdžios keitimas - tai faktas, verčiantis atidžiau pažvelgti į politinio gyvenimo raidą šalyje".

2004 04 07

Naujienų agentūra BNS

Istorinio valstybės apsisvalymo diena

Vakar daugelis šalies žmonių lengviau atsikvėpė: R.Paksas nušalintas Europa to dar neregėjo. Vakar Vilniuje baigėsi pirmasis Senojo žemyno šalyse vykęs prezidento apkaltos procesas, per kurį šalies vadovu buvęs 47 metų Rolandas Paksas pašalintas iš pareigų. Dauguma Seimo narių išlaikė ir pilietiškumo, ir moralumo egzaminą. Balandžio 6 dieną parlamentari balsuodami patvirtino visus tris R.Paksui pateiktus kaltinimus šiurkščiai pažeidus Konstituciją ir sulaužius duotą priesaiką. Daugiau kaip penkis mėnesius trukusio Prezidentūros skandalo taškas vakar buvo padėtas 16 val. 22 min. Būtent tada R.Paksui paskelbtas nuosprendis nuskambėjo Seimo salėje spengiant tylai. Aukščiausiojo Teismo pirmininkui Vytautui Greičiui paskelbus balsavimo protokolo rezultatus R.Paksas iš karto neteko prezidento posto. Virš Prezidentūros buvo nuleista jo vėliava. R.Pakso prezidentavimas truko 13 mėnesių ir 11 dienų. Per tą laiką šis politikas spėjo suskaldyti tautą ir Bažnyčią, sukiršinti politikus ir žurnalistus, sugadinti Lietuvos įvaizdį pasaulyje. Kupini įtampos, nežinomybės mėnesiai paliko gilius randus. Galbūt todėl, vakar paaiškėjus balsavimo rezultatams, daugelis Seimo narių atrodė labiau susirūpinę nei laimingi. Panaši nuotaika sklandė ir gatvėse, ir darbovietėse. Po istorinio apsisvalymo džiaugtis paprasčiausiai nebuvo jėgų. „Kai istorijos vadovėliuose bus minimas R.Pakso vardas, šio valstybės vadovo vertinimai bus neigiami. Jo prezidentavimas bus traktuojamas kaip slogus Lietuvos istorijos epizodas“, – vakar tvirtino Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto dėstytojas politologas Vytautas Radžvilas. Be kitų titulų, – buvęs meras, buvęs premjeras – prie R.Pakso pavardės prisidėjo ir dar vienas – nušalintas prezidentas.

2004 04 07

Lietuvos rytas

Politologai baisesi R.Pakso kadencijos rezultatais

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (TSPMI) dėstytojai pripažino, kad Rolandas Paksas buvo pats blogiausias iš visų nepriklausomos Lietuvos prezidentų. Politologas Vytautas Radžvilas teigė, kad nelengva vertinti R.Pakso

prezidentavimą, nes jis, kaip prezidentas, nesugebėjo atlikti nė vieno bent kiek reikšmingo darbo, išskyrus tai, kad susikompromitavo. „Jo prezidentavimas bus traktuojamas kaip slogus Lietuvos istorijos epizodas“, – tvirtino politologas. Anot V.Radžvilo, laikui bėgant priežastys, dėl kurių buvo atstatydintas R.Paksas, bus užmirštos. „Liks tik bendras išpūdis, kad Lietuva sugebėjo išsirinkti tokį nevykusį prezidentą“, – tvirtino politologas. TSPMI dėstytojo politologo Alvido Lukošaičio požiūriu, R.Paksas įrodė buvęs kur kas blogesnis prezidentas už Algirdą Brazauską ir Valdą Adamkų. „Pagrindinis A.Brazausko nuopelnas buvo tai, kad per penkerių metų jo prezidentavimo laikotarpį buvo sumažintas žmonių supriešinimas, susistygavo santykiai su kaimyninėmis valstybėmis. V.Adamkus atnešė vakarietiškos demokratijos patirties, vienareikšmiškai nubrėžė vakarietišką kryptį“, – teigė A.Lukošaitis. Prezidentu išrinkus liberaldemokratą R.Paksą, Lietuvos politikoje atsirado dviprasmybių, kurios leido suabejoti demokratijos Lietuvoje „sveikata“. „Jis visai sugadino mūsų galvose įtvirtintus standartus, – pavyzdžiui, tai, kad prezidentas turi būti moralinis autoritetas. Viso to neliko“, – pažymėjo politologas. Pasak A.Lukošaičio, R.Paksui trūko prezidentui būtinos kompetencijos, atsakomybės pojūčio, gebėjimo burti atsakingą ir kompetentingą patarėjų komandą. „Šalie vadovo komandoje vyravo ne kompetentingi, o ištikimi žmonės, į jo komandą buvo priimamos visokios atplaišos, nepaisančios teisės ir etikos normų“, – teigė A.Lukošaitis.

2004 04 07

Lietuvos rytas

Prezidento kėdė atlaikė ilgiausiai

1997 metais pagal Tėvynės sąjungos (TS, Lietuvos konservatorių) sąrašą Rolandas Paksas buvo išrinktas Vilniaus miesto tarybos nariu, netrukus - sostinės meru, vadovavo Lietuvos savivaldybių asociacijai. 1999 metais tapo konservatorių Vyriausybės vadovu. Šiame poste jis išbuvo 5 mėnesius. Paksas atsistatydino, kai atsisakė pasirašyti Lietuvai nepalankias sutartis su JAV kompanija "Williams International" dėl "Mažeikių naftos" akcijų pardavimo. Tuo pat metu jis pasitraukė iš TS valdybos pirmininko pareigų, o lapkričio mėnesį - ir iš pačios Tėvynės sąjungos. Palikęs premjero postą, Paksas dirbo prezidento Valdo Adamkaus patarėju, įgaliojantį atstovu specialiesiems pavedimams. 1999 metų gruodžio mėnesį jis buvo išrinktas Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) vadovu. Per Seimo rinkimus, vykusius 2000ųjų spalio 8 dieną, Antakalnio vienmandatėje rinkimų apygardoje Paksas išrinktas Seimo nariu, o tų pačių metų spalio 26-ąją tapo vienuoliktos koalicinės Vyriausybės vadovu. 2001-ųjų birželį žlugus prezidento Adamkaus inicijuotai Naujosios politikos koalicijai, Paksas, apkaltintas nesugebėjimu dirbti komandoje ir partnerystės su socialliberalais griovimu, buvo priverstas atsistatydinti iš premjero posto. Netrukus jis neteko ir LLS pirmininko pareigų. 2002-ųjų kovą Paksas su bendraminčiais įkūrė Liberalų demokratų partiją (LDP), buvo išrinktas jos pirmininku ir iškeltas kandidatu prezidento rinkimuose. 2003 metų sausio 5-ąją, per prezidento rinkimų antrąjį turą, Paksas išrinktas septintuoju nuo 1918 metų, kai buvo sukurta Lietuvos nepriklausoma valstybė, ir trečiuoju nuo nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais prezidentu. Jis gavo 54,15 procento rinkėjų balsų, jo varžovas Adamkus 44,83 procento. 2003 metų spalio 30 dieną Valstybės saugumo departamentas pateikė Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui pažymą "Dėl negatyvių tendencijų, keliančių grėsmę valstybės nacionaliniam saugumui", su kuria vėliau buvo supažindintas ir prezidentas. 2003-ųjų lapkričio pradžioje Seimas sudarė specialią komisiją galimoms grėsmėms valstybės saugumui iširti. Ši nustatė, jog dėl savo ryšių "prezidentas Paksas buvo ir yra pažeidžiamas". Komisijos išvados tapo pagrindu Seimui inicijuoti apkaltos procedūrą prezidentui. 2003 metų gruodžio pabaigoje Konstitucinis Teismas (KT) konstatavo, kad, išimties tvarka suteikdamas pilietybę dosniausiam savo rinkimų kampanijos rėmėjui Jurijui Borisovui, prezidentas Paksas pažeidė Konstituciją ir Pilietybės įstatymą. 2004 metų vasario 19 dieną Seimo specialioji apkaltos komisija, kurią sudarė teisininkai ir politikai, paskelbė 6 kaltinimus prezidentui ir kreipėsi į KT išvadų. 2004-

ųjų kovo 31 dieną KT nustatė tris šiurkščius Konstitucijos pažeidimus prezidento Pakso veiksmuose.

2004 04 07

Lietuvos žinios

Seimas nesutaria dėl garantijų Paksui

Marijus Girša

Nuo prezidento pareigų nušalintas Rolandas Paksas jau vakar neteko esminių valdžios atributų, tačiau iki šiol ginčijamasi, ar jam priklausys garantijos, kurios įstatyme numatytos darbą baigusiam valstybės vadovui. Seime dar nebaigus skelbti balsavimo dėl Rolando Pakso nušalinimo nuo prezidento pareigų rezultatų, nuo jo automobilio buvo nuimti prezidentiniai numeriai lentelė su prezidento vėliava. Ji pakeista paprastais valstybiniais numeriais. Po balsavimo Paksui skirta ir laikina apsauga. Vadovybės apsaugos departamento direktorius Raimundas Kairys vakar dar negalėjo pasakyti, kiek laiko Paksas bus saugomas. Į namus sostinės Antakalnio gatvėje Pakso vakar vakare nebelydėjo ir policijos automobilis, kuris važiuodavo prieš prezidento limuziną. Dėl buvusio valstybės vadovo privilegijų vis dar daug ginčijamasi. Po šalių sukrėtusio skandalo lapkritį taisyta Prezidento įstatymo nuostata, reglamentuojanti buvusio valstybės vadovo socialines garantijas, iki šiol nebaigta tobulinti. Anksčiau teigta, kad pataisa iš valstybės vadovo atėmė bet kokias viltis nušalinimo atveju pretenduoti į privilegijas. Tačiau dabar pasigirsta svarstymų, kad dėl išlikusių šio įstatymo dviprasmybių ateityje veikiausiai nepavyks išvengti teisminių ginčų, gal net Konstitucinio Teismo (KT) įsikišimo. Dabar įstatymas numato, kad socialinės garantijos turi būti suteiktos "kadenciją baigusiam prezidentui". Anksčiau jos priklausė valstybės vadovui, "išėjusiam iš valstybės tarnybos". Manyta, kad įvesta nauja formuluotė privilegijų klausimą išsprendė, - neleidžia jų teikti atstatydintam valstybės vadovui. Tačiau vėliau kilus ginčams, kaip traktuoti prezidento kadenciją, prabilta apie būtinybę vėl taisyti įstatymą. Vakarietis LŽ kalbintas Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukaitis pripažino, kad sąvoka "kadenciją baigęs" gali būti traktuojama labai įvairiai. "Socialinių garantijų klausimas prezidento nušalinimo atveju visiškai neaptartas", - sakė Andriukaitis. Jis tvirtino siūlęs patikslinti atitinkamas įstatymo nuostatas, kad jis visiems būtų vienodai suprantamas. Kad socialinių garantijų klausimas taip ir liko galutinai neišspręstas, dar anksčiau pripažino ir kiti tiek Seimo valdančiosios daugumos, tiek opozicijos atstovai. Liberalų ir centro frakcijos Seime narys Eligijus Masiulis LŽ sakė manęs, kad privilegijų suteikimą buvusiems šalies vadovams reikėtų diferencijuoti ir aiškiai numatyti, jog per apkaltą nušalintam prezidentui jos apskritai nepriklauso. Masiulis tada tikėjosi, kad iki balsavimo dėl apkaltos pataisa bus priimta. Tarp teisininkų irgi esama skirtingų nuomonių, kokios garantijos priklauso kadencijos nebaigusiam prezidentui. Viena garsi teisininkė, nenorėjusi, kad jos pavardė būtų skelbiama, tikino, jog "nušalintas Paksas ne tik išlaiko prezidento vardą, bet ir turi teisę į visas socialines garantijas".

2004 04 07

Lietuvos žinios

A. Paulauskas neatmeta galimybės dalyvauti rinkimuose

Laikinais Prezidento pareigas einantis Artūras Paulauskas Lietuvos radijui sakė neatmetantis galimybės dalyvauti pirmalaikiuose Prezidento rinkimuose, tačiau mano, kad partijos turėtų iškelti bendrą kandidatą, galėsiantį suvienyti visuomenę. A. Paulauskas patikino, kad jeigu nekandidatuotų Valdas Adamkus, ar Algirdas Brazauskas, - jis keltų savo kandidatūrą. A. Paulauskas Lietuvos radijui sakė, kad apkaltos procesas parodė, jog garbingai išlaikytas demokratijos išbandymas, parodė, kad Konstitucija Lietuvoje veikia. Pasak A. Paulausko, "per šį procesą pamatėme daug negatyvių dalykų, tai visų pirma korupcija, biurokratizmas, nepagarba įstatymams, kuriuos reikia skubiai šalinti, nes tuo naudojasi įvairūs, skelbiantys

gelbėjimo planus politikai". A.Paulauskas tvirtino, kad nesikeis valdančiosios koalicijos jėgų santykis.

2004 04 07

Lietuvos radijas

Nauji rinkimai kainuos milijonus

Marijus Girša

Nušalinus prezidentą Rolandą Paksą Seimas per dešimt dienų turi priimti sprendimą dėl pirmalaikių šalies vadovo rinkimų datos paskelbimo. Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas LŽ sakė manęs, kad parlamentarai to nespręs anksčiau kaip balandžio 13 dieną ir prezidento rinkimus derins prie rinkimų į Europos Parlamentą (EP) datos. Rinkimai į EP vyks birželio 13 dieną. Vaigauskas teigė, kad derinant pirmalaikius prezidento rinkimus su rinkimais į EP teks keisti Prezidento rinkimų įstatymą. "Dabartinis įstatymas pritaikytas trijų mėnesių prezidento rinkimų ciklui, o reikia - dviejų mėnesių, gal net trumpesnio laikotarpio", - sakė Vaigauskas. Paklaustas, kiek galėtų kainuoti naujieji prezidento rinkimai, VRK pirmininkas prognozavo, kad rengiant juos kartu su EP rinkimais pavyktų sutaupyti apie 10 milijonų litų. "Tada papildomai turėtume prašyti tik penkių milijonų", - svarstė Vaigauskas. Jis priminė, kad pastarieji prezidento rinkimai, kurie vyko kartu su savivaldybių tarybų rinkimais, kainavo apie 14 milijonų litų. Vakar posėdžiavusi VRK sukvietė rinkimų į EP komisijų pirmininkus iš visos Lietuvos. "Pasakėme jiems, kad pirmalaikiams prezidento rinkimams naujų pirmininkų neieškosime, kitų komisijų nesudarysime", - pabrėžė VRK pirmininkas.

2004 04 07

Lietuvos žinios

Buvusi komanda susitelkė rinkimams

Irma Verbienė

Daukanto aikštėje nuleidus atstatydinto šalies vadovo vėliavą, iš visų buvusios šlovės atributų Rolandui Paksui teliko prezidento vardas. Tačiau jau vakar vakare Pakso komanda pareiškė, kad jis rengiasi naujiems prezidento rinkimams. Vakar rytą laukdama balsavimo dėl prezidento Rolando Pakso nušalinimo Prezidentūra buvo akivaizdžiai aprimusi. Šalies vadovo komanda ir žurnalistai laukė, kada Paksas vyks į Seimą sakyti paskutinės kalbos. Į Seimą Paksas išvyko kelios minutės prieš vidurdienį. Seime jis užtruko maždaug dvi valandas. "Prezidentas į Seimą vyko ramus. Parlamentarams jo kalba padarė įspūdį, nors kai kurie tvirtino, esą ji neturės reikšmės balsuojant", - Prezidentūros komandai grįžus iš parlamento LŽ sakė prezidento atstovė spaudai Jūratė Overlingienė. Po vizito į Seimą prezidentas užsidarė savo kabinete, kuriame užkandžiavo drauge su savo bendražygiu Edmundu Ganusausku. Iš Prezidentūros kavinės į viršų buvo nunešti bent šeši padėklai su vieno kąsnio sumuštiniais. "Pas prezidentą svečių nėra, suvalgėme po keletą sumuštinų. Argi dabar mums maistas galvoje?" - kiek vėliau sakė Ganusauskas. Kiti patarėjai drauge su referentais buvo susirinkę patarėjo užsienio politikos klausimais Petro Vaitiekūno kabinete. Pastarasis vakar darbe nepasirodė, nors jo atostogos baigėsi dar pirmadienį. Prezidentūros atstovai tikino, kad Vaitiekūnas nėra įteikęs atsistatydinimo pareiškimo, o į darbą vakar neatėjo dėl ligos. Prasidėjus Seimo narių balsavimui Pakso komanda susibūrė pas prezidentą. Jau skelbiant rezultatus iš kavinės ten link pradėti nešti indai ir taurės - Prezidentūroje prasidėjo išleistuvės. Vos paaiškėjo parlamentarų balsavimo rezultatai, Daukanto aikštėje prie Prezidentūros buvo nuleista nušalinto šalies vadovo vėliava. Po keliolikos minučių, laikinuoju prezidentu paskelbus Artūrą Paulauską, vėliava vėl pakilo. Baigiantis darbo dienai į Prezidentūrą atvyko Liberalų demokratų partijos (LDP) pirmininkas Valentinas Mazuronis. Su juo iš mitingo prie Seimo grįžo ir patarėjas Gintaras Šurkus. Išvydę būrį žurnalistų jie į Prezidentūrą įėjo pro šonines duris. Iš prezidento atsisveikinimo vakarėlio pirmasis išėjo jo patarėjas Romualdas Senovaitis. Jis tikino, kad Prezidentūroje nevyksta jokių išleistuvių. "Mes kalbėjomės apie tai,

kas pasisekė, kas nepasisekė ir kas pasiseks ateityje", - sakė Senovaitis. Vėliau pasirodė atsistatydinęs patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Evaldas Vaitkus ir ekspertas Albertas Sereika. Jie tikino neturį daiktų, kuriuos reiktų neštis iš Prezidentūros. Apie būsimus darbus jie taip pat vengė kalbėti. "Važiuoju namo. Visi mano daiktai - su manimi", - šypsojosi Sereika. Patarėjas teisės klausimais Visvaldas Račkauskas patikino, kad Paksas šiuo metu jaučiasi "tvirtai". Vos kelis mėnesius Pakso komandoje išdirbęs patarėjas sakė, kad "įtemptai suks galvą", kur ieškoti darbo. Taip pat neseniai į Prezidentūrą grįžęs prezidento patarėjas politikos klausimais Alvydas Medalinskas tikino, kad vėl netekęs posto norėtų imtis politologijos arba europinės politikos. "Ir liberaldemokratų kandidatų sąrašas į Europarlamentą dar nesudarytas, - sakė jis. - Ar kandidatuosiu, priklausys nuo mano ir LDP sprendimo". Pasak prezidento kanceliarijos vadovo Andriaus Meškausko, potvarkį dėl Pakso politinio pasitikėjimo patarėjų atleidimo turės pasirašyti laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas. Jau šiandien jiems turėtų būti išmokėtos išėtinės kompensacijos, kurių bendra suma sudarys apie 195 tūkstančius litų. Apie šeštą valandą vakaro į Prezidentūrą atvyko beveik visa Seimo Liberaldemokratų (LD) frakcija. Jos seniūnas Henrikas Žukauskas nenoriai bendravo su žurnalistais. "Mes atėjome padėkoti prezidentui už nuveiktus darbus", - pareiškė jis. Tarp atvykusiųjų buvo ir už Pakso atsistatydinimą pasisakęs Jonas Lionginas. Jis žurnalistams sakė atvykęs į Prezidentūrą kaip frakcijos narys. Paklaustas, ar jis taip pat dėkos Paksui, Lionginas neatsakė, tačiau už jį replikavo Žukauskas: "Taip". Iš šio vakarėlio pirmasis išėjo Seimo LD frakcijos narys Rolandas Pavilionis, teisindamasis turįs pasveikinti 60 metų jubiliejų švenčiančią žmoną. Pavilionis patikino, kad Paksas tikrai dalyvaus priešlaikiniuose prezidento rinkimuose. "Paksas pasiryžęs antrą kartą pereiti tą kelią", - sakė jis. Pavilionis sakė, kad visa dabartinė Pakso komanda pasiryžusi dirbti su juo būsimųjų rinkimų kampanijoj.

2004 04 07

Lietuvos žinios

A.Paulauskas laikinai eina Prezidento pareigas

Seimo nariai antradienį pritarė, kad Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas laikinai eitu valstybės vadovo pareigas iki pirmalaikių prezidento rinkimų. Seimo pirmininko pirmajam pavaduotojui socialdemokratui Česlovui Juršėnui Seimas taip pat pavedė laikinai eiti parlamento vadovo pareigas.

2004 04 06

Naujienų portalad DELFI

A.Paulauskas - prezidentas Nr.33

Laikinai prezidento pareigas einantis Artūras Paulauskas nuo pirmos savo darbo dienos sieks atkurti Prezidento institucijos autoritetą

A.Paulauskas sako nejaučiąs jokio džiaugsmo ar laimėjimo dėl R.Pakso atstatydinimo iš šalies vadovo posto, tik sveikina įvykusį teisingumą. "Darbų yra daug, bet Prezidento institucijos autoriteto kėlimas turi būti pradėtas nuo pirmos dienos", - vakar sakė laikinasis prezidentas. Tiesa, jis taip ir nepasakė nė vieno būdo, kaip bandys atgaivinti sumenkusį prezidento autoritetą. A.Paulauskas taip pat teigė neketinąs keltis dirbti į Prezidentūrą ir norįs laikinai eidamas šalies vadovo pareigas likti Seime. "Mano nuomone, man tikrai čia visiškai pakanka vietos darbui. Jei nebus teisinių reikalavimų ir pareigos ten dirbti, tikrai aš niekur nesikelsiu, dirbsiu čia, Seime", - dėstė A.Paulauskas. Jis taip pat neatmetė galimybės, jog gali dalyvauti pirmalaikiuose prezidento rinkimuose. Tačiau A.Paulauskas patikino neketinąs kandidatuoti į šalies vadovo postą, jei R.Paksas kels savo kandidatūrą. Tokiu atveju, pasak jo, reiktų, kad "pozityvioji Seimo dauguma" iškeltų ir paremtų vieną bendrą kandidatą. Seimas dabar per 10 dienų turi paskelbti pirmalaikių prezidento rinkimų datą. Prezidento rinkimai greičiausiai būtų rengiami kartu su Europarlamento rinkimais birželio 13 d.

2004 04 07
Vakaro žinios

Seimo Pirmininko pareigas eina Česlovas Juršėnas

Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad Rolandas Paksas 2004 m. balandžio 6 d. apkaltos proceso tvarka pašalintas iš Respublikos Prezidento pareigų, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalimi (Žin., 1992, Nr. 33-1014), Seimo statuto 291 straipsniu (Žin., 1994, Nr. 15-249; 1999, Nr. 5-97; 2003, Nr. 108-4817), n u t a r i a:

-Pavesti Seimo Pirmininkui Artūriui Paulauskui laikinai eiti Respublikos Prezidento pareigas iki įstatymų nustatyta tvarka prisieks naujai išrinktas Respublikos Prezidentas. -Pavesti Seimo Pirmininko pavaduotojui Česlovui Juršėnui laikinai eiti Seimo Pirmininko pareigas. Balsavo: už - 106, prieš - 2, susilaikė 7. Nutarimas įsigalioja nuo priėmimo dienos.

2004 04 06

BNS

Prezidentas tapo bedarbiu

Seimui nubalsavus už prezidento apkaltą, Rolandas Paksas neteko visų privilegijų, išskyrus prezidento vardą. Prezidentūros kanceliarija tikina nevarysianti R.Pakso į gatvę, tačiau jau laukia naujojo vadovo.

Skirmantas Malinauskas

Privilegijos dingo

Vakar Seime apkaltos procesui pirmininkavęs Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Vytautas Greičius 16 val. 15 min. paskelbė, jog Seimas nušalino R.Paksa nuo prezidento pareigų. Nuo tos akimirkos R.Paksas neteko visų prezidento įgaliojimų ir privilegijų. "Pagal įstatymą, prezidentas, neišbuvęs visos kadencijos, išsaugojo tik prezidento vardą. Visos kitos privilegijos panaikinamos. Nesvarbu, ar prezidentas atsistatydino, susirgo, numirė, ar buvo pašalintas apkaltos keliu. Galiojantis įstatymas aiškiai numato-jei prezidentas kadencijos nebaigė, numatytų socialinių garantijų neliuka", - "Vakaro žinioms" sakė Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Aloyzas Sakalas. Jo teigimu, nuo balsavimo rezultatų paskelbimo momento prezidentas nebeturi teisės naudotis apsauga, automobiliu, referento paslaugomis, netenka teisės į prezidentinę pensiją, kurią sudaro pusė jo atlyginimo, taip pat jam neskiriama prezidentinė poilsio vieta su aptarnavimu.

Nulupti numeriai

Vakar dieną į Seimą R.Paksas atvyko automobiliu, kurį ženklino prezidentiniai numeriai, tačiau namo grįš tuo pačiu automobiliu, tik su paprastais valstybiniais numeriais. Dar Seime nebaigus skelbti balsavimo dėl R.Pakso nušalinimo nuo pareigų rezultatų, nuo jo automobilio buvo nuimti prezidentiniai numeriai - lentelė su prezidento vėliava ir uždėti paprasti valstybiniai numeriai. Prezidentūros Transporto skyriaus vedėjas Antanas Stakauskas "Vakaro žinioms" sakė nenorįs kištis į politiką, tačiau patikino, kad prezidentui pėsčiam grįžti į namus nereikės.

Laikina apsauga

Pareigų netekusiam R.Paksui Vadovybės apsaugos departamentas (VAD) skyrė laikinąją apsaugą. Tai patvirtino VAD direktorius Raimundas Kairys. Kol kas R.Kairys negalėjo pasakyti, kuriam laikui skirta laikinoji apsauga. Į namus sostinės Šilo gatvėje R.Pakso antradienio vakarą nebelydės ir policijos automobilis, kuris važiuodavo pirma prezidento limuzino. Vakar po R.Pakso nušalinimo Prezidentūroje trumpam buvo nuleista prezidento vėliava, kuri vėl buvo pakelta, kai Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas buvo paskelbtas laikinai einantis prezidento pareigas.

Į gatvę nemes

Laikinais einantis Seimo pirmininko pareigas Česlovas Juršėnas sakė, jog kol kas ginčijamasi, kas laukia R.Pakso. "Teisininkai ginčijasi, nes įstatyme parašyta, jog privilegijas įgyja kadenciją baigęs prezidentas. Kaip ginčas baigsis, negaliu pasakyti. Pagal įstatymą prezidentas iš Prezidentūros turėtų išsikraustyti jau šiandien", - vakar sakė parlamentaras. Prezidentūros kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas "Vakaro žinioms" teigė, jog niekas R.Pakso į gatvę nemes. "Supraskite teisingai, kaip mes turime elgtis? Ir po apkaltos R.Paksas lieka prezidentu. Kokios lengvatos jam bus paliktos, turi patikslinti Vyriausybė. Mes jokių griežtų veiksmų nesiimsime, net jei bus liepta. Išsikraustyti bus duota tiek laiko, kiek reikės", - sakė A.Meškauskas. Jis patikino, kad Prezidentūra pasiruošusi dirbti su prezidento pareigas perėmusiu Seimo pirmininku A.Paulausku. "Seimo pirmininkas perims beveik visus prezidento įgaliojimas. Na, ir kas, kad jis nesikeis į prezidento kabinetą. Kanceliarija ir Prezidentūra normaliai dirbs", - sakė jis. Bene pirmieji savo privilegijų atsisakė R.Pakso komandos žmonės. Vakaro po pietų nei prezidento atstovė spaudai, nei jo patarėjai tarnybinių telefonų ragelių nebekėlė.

2004 04 07

Vakaro žinios

Iš Prezidentūros dingę paslaptys

Vakar prezidentas Rolandas Paksas Seime pareiškė, jog nuo 1994 m. iki jo kadencijos pradžios Prezidentūroje dingę 175 dokumentai su slaptumo žymomis

Iki R.Pakso prezidento pareigas įėjo Algirdas Brazauskas ir Valdas Adamkus. A.Brazauskas vakar tokius R.Pakso teiginius pavadino pliurpalais. Su V.Adamkaus atstovais vakar "Vakaro žinioms" nepavyko susisiekti. Prezidentūros kanceliarijos vadovas Andrius Meškauskas patvirtino R.Pakso žodžius. "Taip, dokumentų pritrūko. Greičiausiai dalis jų gali būti niekiniai, tačiau kur jie dingę, išsiaiškinsime", - sakė jis. A.Meškausko pavedimu buvo sudaryta šešių asmenų komisija, kuri ėmėsi tirti, kur dingę dokumentai. Kol kas dokumentų ieškoma be teisėsaugos institucijų pagalbos. A.Meškausko teigimu, tarp dokumentų nėra buhalterijos popierių. Kokie dokumentai dingę, kanceliarijos vadovas patikslinti negalėjo. Dokumentų pasigesta, kai archyvuose nerasta kai kurių registruotų popierių. Iš kur R.Paksas žino tikslų dingusių dokumentų skaičių, A.Meškauskas nekommentavo. "Prezidentas tam ir yra prezidentas, kad tokius dalykus žinotų, tačiau aišku, jog jis pats dokumentų apskaitos netvarko", -sakė A.Meškauskas.

2004 04 07

Vakaro žinios